

สภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ใน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จัดทำโดย
นางสาววนิกา คันธี
รหัสนักศึกษา 511612083

อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ ดร.กัญญ์ชล วัฒนากุล

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 751409
(Research Exercise in Current Economics Issue)
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่อง “สภาพเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. กัญญชล วัฒนากุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำรายงานวิจัยเล่มนี้ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแนะแนวทางในการทำวิจัยและยังเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา ดูแล ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นผลประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำรายงานวิจัยเล่มนี้ให้ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ที่ให้ข้อมูลต่างๆ ท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์อันเป็นข้อมูลที่สำคัญในการทำรายงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์อาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทำรายงานวิจัยทุกท่าน ที่ได้ทำงานวิจัยของท่านที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และเพื่อนๆทุกคนที่ให้คำปรึกษาทั้ง ในด้านการเรียนและการทำรายงานวิจัยฉบับนี้

ที่สำคัญที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่อบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำและช่วยเหลือข้าพเจ้าตลอดมา จนทำให้ข้าพเจ้ามีทุกวันนี้

สุดท้าย ขอขอบพระคุณทุกท่าน ทั้งที่ได้กล่าวถึงและไม่ได้กล่าวถึงที่มีส่วนช่วยให้รายงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย หากเกิดข้อผิดพลาดหรือเกิดข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เวนิกา กันธิ์

10 กุมภาพันธ์ 2555

ชื่อเรื่องรายงานวิจัย	สภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวเวนิกา กันธิ
ปริญญา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.กัญญชล วัฒนากุล

บทคัดย่อ

แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็น คนสัญชาติไทยใหญ่ มีอายุอยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา โดยแรงงานพอจะพูด ภาษาไทยได้บ้างแต่อ่านและเขียนไม่ได้เลย และพบว่าส่วนใหญ่นั้นจะมีบุตร 3 คน ซึ่งเดือนหนึ่ง ครอบครัวจะมีรายได้ประมาณ 9,000 บาทและมีค่าใช้จ่าย 5,000 บาทต่อเดือน ที่เหลือก็เก็บไว้ ส่งกลับบ้าน สำหรับการพักอาศัยนั้นแรงงานจะเช่าบ้านอยู่เป็นครอบครัว รอบๆที่พักก็จะมีตลาด สามารถหาซื้ออาหารได้ง่าย มีไฟฟ้า มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอต่อการบริโภคและการ เดินทางสะดวกสบาย และภายในห้องก็เครื่องใช้ที่จำเป็นก็ได้แก่ พัดลม ทีวี หม้อหุงข้าว กระทะ ไฟฟ้า เป็นต้น โดยเมื่อเลิกงานกลับมาก็จะพักผ่อน เป็นต้น ในการทำงานแรงงานนั้นแรงงานจะถูก จ้างแบบรายวันโดยการเซ็นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยที่ได้รับค่าจ้างจากการทำงานวันละ (251 – 300) บาทต่อวัน และไม่มีรายได้พิเศษใดๆเลยนอกจากค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงาน โดยในแต่ละวัน แรงงานจะเริ่มทำงาน ตั้งแต่เวลา 8:00 – 17:30 โดยเฉลี่ยแล้วก็ประมาณวันละ 8 - 9 ชั่วโมงต่อวัน โดย สัปดาห์หนึ่งแรงงานมีวันหยุด 1 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งแรงงานรู้สึกที่ติดกับเพื่อนที่ทำงานอยู่ด้วยกันด้วย การร่วมมือกันทำงาน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และในการทำงานนั้นนายจ้างจะให้ความ ช่วยเหลือแรงงานเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในด้านค่ารักษาพยาบาล ส่วนเรื่องค่าใช้จ่ายของแรงงานในแต่ละ เดือน พบว่าในแต่ละเดือนนั้นแรงงานจะมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารเฉลี่ยประมาณเดือนละ (2,701 – 3,000) บาท ค่าที่พักประมาณเดือนละ (1,001 – 1,200) บาท สำหรับสภาพความปัญหาต่างๆที่ แรงงานประสบ มีดังนี้ บริเวณที่พักมีเสียงดังรบกวน และบ่อยครั้งที่เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทหรือ ชกต่อยกัน โดยมีสาเหตุมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัญหาการเล่นการพนันโดยเฉพาะการ แทงหวยเพราะต้องการที่จะเสี่ยงโชคลาภ ส่วนปัญหาทางด้านสภาพการทำงาน คือ ในการทำงาน

ก่อสร้างมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุซึ่งเกิดจากการยกหรือขนย้ายวัสดุอุปกรณ์ในระหว่างการทำงาน และอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรระหว่างการทำงาน และการทำงานก่อสร้างแรงงานต้องเผชิญกับฝุ่นและความร้อน

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎี	6
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	6
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยและสภาพการ	10
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ	12
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	20
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย	25
3.1 วิธีการวิจัย	25
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4.1 ข้อมูลทั่วไปและสภาพทางสังคมของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่	29
4.2 สภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	44

4.3 สภาพปัญหาในด้านต่างๆ	51
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	60
5.1 สรุปผลการศึกษา	60
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	62
5.3 ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	69
แบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์ในการวิจัย	70

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	29
4.2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ	30
4.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนปีที่ได้รับการศึกษา	30
4.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	31
4.5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ	31
4.6 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนา	32
4.7 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถในการทำงาน	32
4.8 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามความสามารถ ในการสื่อสารด้านภาษาไทย	33
4.9 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตร	34
4.10 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของครอบครัว	35
4.11 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ของครอบครัว	36
4.12 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะทางการเงิน ของครอบครัว	36
4.13 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสัมพันธ์ของสมาชิกใน ครอบครัว	36
4.14 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของที่อยู่อาศัย	37
4.15 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพการพักอาศัย	37
4.16 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเพียงพอของอาหาร	38
4.17 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการหาซื้ออาหาร	38
4.18 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเพียงพอ ทางด้านเครื่องนุ่งห่ม	39
4.19 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาวะสุขภาพ	39
4.20 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย	40
4.21 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคล	41

สารบัญภาพ(ต่อ)

ที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย

4.22 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามความเพียงพอในด้านสาธารณสุขปโคค	42
4.23 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ	42
4.24 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมสันตทานการ	43
4.25 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับค่าจ้างเฉลี่ยต่อวัน	48
4.26 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการมีรายได้พิเศษ	48

นอกเหนือจากการทำงานปกติ

4.27 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายด้านอาหารเฉลี่ยต่อเดือน	50
4.28 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย	50
4.29 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับการออมต่อเดือน	51
4.30 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามปัญหาการทะเลาะวิวาท	52
4.31 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสาเหตุที่มี	53

การทะเลาะวิวาทและชกต่อย

4.32 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามปัญหา	54
---	----

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

4.33 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุของการดื่มแอลกอฮอล์	54
4.34 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการเล่นการพนันแต่ละประเภท	55
4.35 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสาเหตุของการเล่นการพนัน	56
4.36 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน	56
4.37 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามลักษณะอันตราย	57

ที่เกิดจากการทำงาน

4.38 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสภาพแวดล้อมในการทำงาน	58
4.39 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการเป็นหนี้สิน	58
4.40 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสาเหตุของการเป็นหนี้	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	24
4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามลักษณะของการจ้างงาน	44
4.2 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามการทำสัญญาจ้าง	45
4.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อวัน	45
4.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวันหยุด	46
4.5 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามสัมพันธ์ในการทำงาน	47
4.6 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสวัสดิการที่ได้จากนายจ้าง	48
4.7 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสภาพปัญหา	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูง ประกอบกับประชากรในวัยแรงงานในประเทศไทยมีอัตราเติบโตที่ลดลง และจำนวนแรงงานใหม่ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในแต่ละปีมีการลดลง ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการขาดแคลนแรงงาน ทั้งแรงงานประเภทแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labors) กึ่งฝีมือ (Semi –skilled labors) และแรงงานที่มีฝีมือบางประเภท (Skilled labors) ดังนั้นการเคลื่อนย้ายแรงงานจึงเป็นทางออกทางหนึ่งที่สามารถบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานในตลาดแรงงานของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดการลักลอบเข้ามาทำงานของแรงงานไร้ฝีมือราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากการเดินทางเข้าออกที่สะดวกตามแนวชายแดนโดยเฉพาะประเทศพม่า ซึ่งมีระยะทางติดแนวชายแดนกับประเทศไทยประมาณ 2,352 กิโลเมตร ทำให้ง่ายต่อการลักลอบเข้ามาหางานทำ ส่วนมากแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาหางานในประเทศไทย ประกอบด้วย 3 ประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา ทำให้มีจำนวนแรงงานต่างด้าว ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ย้ายถิ่นฐานมาทำงานในประเทศไทย เพื่อจะได้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับสถานะที่เป็นอยู่ในประเทศบ้านเกิดของตน ประเทศไทยจึงเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบกับปัญหาการลักลอบเข้ามาหางานทำของแรงงานต่างด้าว โดยผิดกฎหมายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะธุรกิจด้านก่อสร้างซึ่งต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก เป็นผลทำให้เกิดการลักลอบเข้ามาหางานทำของแรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้ไม่สามารถระบุจำนวนแรงงานต่างด้าวที่มีการลักลอบเข้ามาหางานทำในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย เป็นจำนวนตัวเลขที่ชัดเจนได้

จากข้อมูลสถิติ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ของสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว พบว่ามีแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยแยกเป็นแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานโดยถูกกฎหมาย จำนวน 493,792 คน และแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานโดยผิดกฎหมาย จำนวน 420,852 คน เป็นชนกลุ่มน้อยจำนวน 24,618 คน และประเทศเพื่อนบ้าน ที่ประกอบด้วย พม่า ลาวและกัมพูชา จำนวน 396,234 คน ในการเข้ามาหางานทำของแรงงานต่างด้าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยมีทั้งผลดีและผลเสีย ในด้านผลดี คือ การที่นายจ้างสามารถจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนแรงงานไทยในส่วนที่ขาดแคลนได้ และสามารถจ้างแรงงานได้ในราคาที่ถูกลงกว่าแรงงานไทย ส่วนผลเสีย คือ จะทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เห็นได้ชัด ได้แก่ ปัญหาในด้านค่าจ้างที่ต่ำ ซึ่งจะมีผลต่อการปรับลดโครงสร้างค่าจ้างแรงงานภายในประเทศ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต ปัญหาการแย่งงาน

คนไทย ปัญหาแรงงานเด็ก ในขณะเดียวกันแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาหางานทำในประเทศไทยนั้นการทำงานก็ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่น เพราะมักจะประสบกับปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว ที่ลักลอบเข้ามาหางานทำอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากสังคม และถูกละเมิดสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ได้ง่าย โดยปัจจุบันปัญหาการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศกำลังเป็นปัญหาที่ทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องกำลังให้ความสนใจ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมและชุมชนของประเทศไทย ส่วนใหญ่แล้วแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาหางานทำโดยผิดกฎหมายจะถูกจ้างในธุรกิจก่อสร้างทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ งานรับจ้างทั่วไป และงานที่ใช้แรงงานหนัก เนื่องจากเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงและมีอัตราค่าจ้างที่ต่ำ และหาแรงงานไทยที่จะมาทำงานลักษณะเช่นนี้ยาก เนื่องจากงานในลักษณะดังที่กล่าวข้างต้นได้รับค่าตอบแทนในเรื่องของค่าจ้างที่ต่ำกว่าการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม หรือการเป็นลูกจ้างในบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือในธุรกิจก่อสร้างทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ งานรับจ้างทั่วไป และงานที่ใช้แรงงานหนัก ประกอบกับผลประโยชน์ของนายจ้างที่ได้จากการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงาน โดยผิดกฎหมายแทนแรงงานไทยด้วยอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำในประเทศ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนในการผลิตที่ลดลง

จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางทางภาคเหนือของประเทศไทย เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการค้า การเงิน การลงทุน อุตสาหกรรม การศึกษารวมถึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ส่งผลให้เศรษฐกิจเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจก่อสร้างที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย จากสถิติจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีผู้ประกอบการที่จดทะเบียนทั้งสิ้น 18 คน ด้วยทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 26.00 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 7 คน ทุนจดทะเบียน 10.00 ล้านบาท ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 11 คน ทุนจดทะเบียน 16.00 ล้านบาท (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2554) ซึ่งจากจำนวนผู้ประกอบการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจประเภทก่อสร้างมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก จังหวัดเชียงใหม่จึงเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก

จากข้อมูลสถิติเดือน พฤษภาคม พ.ศ.2554 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้เข้ามาหางานทำในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนทั้งสิ้น 66,046 คน เป็นชาย 34,248 คน และหญิง 31,798 คน โดยเป็นแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 12,179 คน ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานโดยผิดกฎหมายจำนวน 53,867 คน ซึ่งแยกออกเป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งประกอบด้วยสัญชาติไทยใหญ่ พม่า ไทยลื้อ กระเหรี่ยง จีน ลั้ว มอญ ลาหู่ อีเก้อ และสัญชาติอื่นๆรวมทั้งสิ้น จำนวน 10,222 คน และที่ลักลอบเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย ซึ่งประกอบด้วย 3 สัญชาติ ได้แก่ พม่า ลาว

และกำพูนจำนวน 43,645 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2554) โดยพบว่า แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัดเชียงใหม่จะมีลักษณะของงานที่ทำอยู่ 2 กลุ่ม คือ 1) งานที่ทำในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ได้แก่ งานในภาคก่อสร้างขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นแรงงานระดับช่างฝีมือ งานในโรงงาน เช่น โรงงานทำขนมและกิจการขนส่งซึ่งจะถูกจัดให้ทำงานประเภทที่ใช้แรงงาน เช่น กรรมกรขนถ่ายสินค้า พนักงานทำความสะอาด เป็นต้น 2) งานที่ทำในสถานประกอบการขนาดเล็ก ได้แก่ งานในภาคก่อสร้างขนาดเล็ก มีทั้งที่เป็นกรรมกรทั่วไป งานช่างฝีมือ งานคนรับใช้ในบ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวพหุหึง งานในบริษัท ห้างร้าน และกิจการขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะถูกจัดให้ทำงานประเภทที่ใช้แรงงาน เช่น ขนถ่ายสินค้า บรรจุสินค้า ล้างจาน ทำความสะอาด เป็นต้น

จากข้อมูลทีกล่าวมาเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการในธุรกิจก่อสร้างยังคงมีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวในการทำงาน ในขณะที่เดียวกันแรงงานต่างด้าวเองก็ยังคงประสบกับปัญหาต่างๆ ทั้งจากตัวผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้าง ปัญหาด้านสภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่ ด้วยปัญหาต่างๆที่กล่าวมา ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะการศึกษาถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งศึกษาถึงลักษณะทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงาน และสภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในธุรกิจก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่และมีการเสนอขายแรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งในการทำการศึกษาค้นคว้าสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งกับผู้ศึกษาค้นคว้าและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รวมถึงสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าใช้เป็นแนวทางในการหาทางช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวที่ประสบกับปัญหาต่างๆ ทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดผลต่อสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อการศึกษาถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาถึงลักษณะทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างย่านที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. กรมการจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าว และนำผลมาใช้เป็นข้อเสนอแนะและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดระบบแรงงานต่างด้าว
2. เป็นข้อเสนอแนะกับสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับและมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
3. กระทรวงแรงงานสามารถนำผลการค้นคว้าไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติต่างๆ ในการคุ้มครองแรงงานและการช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและสภาพและเศรษฐกิจ
4. ผู้ประกอบการในธุรกิจก่อสร้างสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
5. เพื่อให้นักศึกษา นักวิจัย หรือบุคคลทั่วไปสามารถนำผลการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้ทำการศึกษาต่อ หรือเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น หรืออาจนำไปใช้ในการอ้างอิงในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตประชากรในการศึกษา คือ แรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ร้อยละ 90

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับค่าจ้าง สวัสดิการต่างๆ จากผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้าง

แรงงานต่างด้าว หมายถึง คนงานต่างชาติที่มาหางานทำเพื่อเลี้ยงชีพอยู่ในประเทศไทย โดยที่ไม่ได้เป็นพลเมืองของประเทศไทย ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย และแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

1. แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (Legal migrant worker) หมายถึง เป็นแรงงานต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว โดยมีหลายประเภท คือ ประเภทที่มีสัญญาจ้างที่แน่นอนว่าจะทำงานอาชีพอะไร หน่วยงานไหน เป็นระยะเวลาเท่าไร ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้อาจเป็นทั้งแรงงานฝีมือหรือไร้ฝีมือก็ได้

2. แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (Illegal migrant worker) หมายถึง อาจมีสาเหตุจากการลักลอบเข้าเมืองหรืออยู่ในประเทศเกินระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ซึ่งถือว่าผิดกฎหมายเข้าเมือง หรือการถือวีซ่าที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานแต่มีการแบบลักลอบทำงาน เช่น วีซ่านักเรียนที่มีการแอบลักลอบทำงานเต็มเวลา วีซ่าผู้ติดตามครอบครัวแต่แอบออกไปทำงาน หรือทำงานที่สงวนไว้เฉพาะคนในประเทศนั้นๆทำ

อาชีพก่อสร้าง หมายถึง อาชีพที่ทำให้เกิดการประกอบหรือการติดตั้งให้เป็นอาคาร โครงสร้าง ระบบสาธารณูปโภค หรือส่วนประกอบของอาคาร โครงสร้าง ระบบสาธารณูปโภค โดยเฉพาะงานทางด้านโยธา ซึ่งการก่อสร้างเป็นการปฏิบัติวิชาชีพแขนงหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยงานไม้ งานคอนกรีต งานปูนก่อฉาบ งานเหล็ก ช่างซึ่งปฏิบัติงานในงานแขนงนั้น ๆ ก็จะถูกรับเรียกตามประเภทของงานนั้น ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปูน เป็นต้น หรือเรียกสั้นๆว่า **ช่างก่อสร้าง** และผู้ที่มีอาชีพลงทุนรับจ้างทำงานก่อสร้างจะเรียกทั่วไปว่า **ผู้รับเหมา**

จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง บริเวณภายในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เป็นแนวคิดที่เป็นเป้าหมายที่พึงปรารถนาของแต่ละสังคม และเป็นองค์ประกอบในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และสุขภาพอนามัย ตลอดจนสิ่งที่อยู่ข้างใน เช่น ความรู้สึกสบายใจ ความมั่นคงปลอดภัย ความร่วมมือร่วมใจ หรือความสัมพันธ์ทางสังคมของมนุษย์

กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ (2535, หน้า 10 – 11) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพเป็นอยู่ทางด้านร่างกายของมนุษย์ อารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจ โดยบุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย หมายถึง น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย พลังงาน สิ่งอำนวยความสะดวกสบายในครอบครัวและการประกอบอาชีพ
2. คุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ หมายถึง การพักผ่อนหย่อนใจที่มีประโยชน์ ความชื่นชอบในศิลปวัฒนธรรม ความอบอุ่นในครอบครัวและชุมชน
3. คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาด และเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะทางน้ำ ดิน อากาศ และเสียง เป็นต้น มีทรัพยากรที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การเดินทางสะดวกสบาย
4. คุณภาพชีวิตด้านวัฒนธรรม หมายถึง โอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน ความปลอดภัยในชีวิต ความเสมอภาค ความเป็นธรรมด้านรายได้
5. คุณภาพชีวิตด้านความคิด หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆของตนได้ การมีเป้าหมายในชีวิต
6. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง การมีคุณธรรมในตัวเอง เช่น ซื่อสัตย์สุจริต มีเมตตา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวทิตา ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนา ความเสียสละ และการละเว้นอบายมุขต่างๆ

สุพรรณิ ไชยอำพร และ สนิท สมักรการ (2535, หน้า17) คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความสุข ทั้งทางกายและจิตใจ ความสุขกาย คือ ได้รับตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ เช่น การอบรมสั่งสอนจากครอบครัวอย่างดี การมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง การได้รับการศึกษาที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความสุข คือ การมีความสมดุลทางด้านความเชื่อ ค่านิยมและจริยธรรม

สุพรรณิ ไชยอำพร และ สนิท สมักรการ (2535, หน้า 148 – 158) กล่าวว่าเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยมีดังนี้

1. ด้านครอบครัว ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกครอบครัว รวมถึงความสะดวกสบายในการเดินทาง
2. ด้านสังคม ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสะดวกสบายในการพบปะสังสรรค์
3. ด้านการงาน ประกอบด้วย ความมั่นคง ความเป็นอิสระ โอกาสการแสดงความสามารถ และความก้าวหน้า
4. ด้านสุขภาพอนามัย ประกอบด้วย ความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย
5. ด้านเวลาว่างและการพักผ่อน ประกอบด้วย การใช้เวลาว่าง เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก ชมรายการบันเทิง และการเดินทางไปพักผ่อน
6. ด้านศาสนา ประกอบด้วย ความศรัทธาต่อหลักศาสนา และการปฏิบัติธรรม
7. ด้านตนเอง ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จทางชีวิตด้านการทำงาน การศึกษาและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
8. ด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย การให้บริการสถานพยาบาล ความสามารถของแพทย์และพยาบาล
9. ด้านการบริโภค ประกอบด้วย ความหลากหลายของสินค้า คุณภาพสินค้าและการให้บริการ

แคมเบล (Campbell อ้างใน ศศิธร นุชนาคา, 2536, หน้า 19) เสนอว่า คุณภาพชีวิต มี 3 ด้านดังนี้

1. ด้านร่างกาย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านมลภาวะ ความหนาแน่นของประชากรและสถานที่อยู่อาศัย
2. ด้านสังคม ประกอบด้วย ปัจจัยการศึกษา สุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่ของครอบครัว

3. ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย ความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความผิหว้าง และความคับข้องใจ

ฮันเตอร์ (Hunter, 2539, p. 17) คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ และสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

คุณภาพชีวิตด้านสภาพร่างกาย หมายถึง อาหารโภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และสภาพแวดล้อมที่บริสุทธิ์

1. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมในตัวเองและสังคม ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี มีเกียรติและศักดิ์ศรี ความศรัทธาเชื่อมั่น และความพึงพอใจ
2. คุณภาพชีวิตด้านสังคม หมายถึง การศึกษาและการประกอบอาชีพที่ดีและเหมาะสม มีระเบียบวินัย

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยเครื่องชี้วัดจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) (คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กรมพัฒนาชุมชน, 2545) มีดังนี้

1. อาหารและโภชนาการ
2. สภาพที่อยู่อาศัย
3. บริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่จำเป็น
4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
5. การพัฒนาอาชีพ
6. การวางแผนครอบครัว
7. การมีส่วนร่วมทางสังคม
8. การมีคุณธรรม
9. การรักษาสิ่งแวดล้อม

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยและสภาพการทำงาน

ชมพูนุศศักดิ์ พูลเกษ และ กุศล สุนทรธาดา (2532, หน้า 41) กล่าวถึง ปัจจัยในด้านการทำงาน โดยการออกแบบงานให้เหมาะสมกับคนที่ทำงานประเภทนั้นๆ ทั้งทางด้านกายวิภาค สรีรวิทยา และ จิตวิทยาของบุคคลนั้นๆ เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยจำแนกองค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

1. ด้านกายวิภาค (Anatomy) คือ ขนาดรูปร่างของมนุษย์ ทำท่างในการทำงานของบุคคล ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเครื่องจักรว่าเหมาะสมกันไหม กรณีที่ใช้เครื่องจักรในการทำงาน การออกแบบอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย โดยพิจารณาจาก ขนาด รูปร่างของมนุษย์เป็นหลัก เนื่องจากออกแบบเครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสม จะทำให้คนงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้สึกสบายปราศจากความเครียดต่างๆ แต่ถ้าออกแบบงานหรือบริเวณงานไม่เหมาะสม จะทำให้การทำงานเกิดความผิดพลาดได้ หรือแม้แต่การทำงานด้วยท่าทางที่ไม่เหมาะสม ก็จะทำให้การออกแรงได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญต่อการมองเห็นในระหว่างปฏิบัติงาน ดังนั้นในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน คนงานควรจะได้นั่งทำงานเพราะจะช่วยลดความเค้นของขาซึ่งจะเป็นการลดพลังงานของร่างกายและลดการไหลเวียนของโลหิต แต่ถ้าการทำงานจำเป็นต้องยืนก็ควรยืนในที่ที่มีความมั่นคงและแข็งแรง เพราะจะช่วยให้การออกแรงในการทำงานเป็นไปอย่างเหมาะสมและสะดวกสบาย แต่ควรมีการนั่งด้วยในช่วงพักการทำงาน

2. ด้านสรีรวิทยา (Physiology) แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 สรีรวิทยาในการทำงาน โดยพิจารณาเกี่ยวกับการใช้พลังงานในการทำงาน บุคคลมีพลังงานเพียงพอกับงานหรือไม่ หากงานนั้นใช้พลังงานมากเกินไปอาจส่งผลต่อสุขภาพได้

2.2 สรีระสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสารเคมี ชีวะ และฟิสิกส์ เช่น ความร้อน แสง เสียง สารเคมี เชื้อโรคต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

3. ด้านจิตวิทยา (Psychology) แบ่งเป็น 2 ส่วน

3.1.1 ความชำนาญงาน คือ เข้าใจในลักษณะของงาน กับความเหมาะสมของงานว่าบุคคลจะทำงานลักษณะไหน รวมถึงตัดสินใจทำงานนั้นๆ พิจารณาด้านจิตวิทยาสังคมของบุคคลในการ

ทำงานหรือเรียก “สภาวะการทำงาน” หมายถึง สภาวะด้านเวลา สภาวะทางสังคมและสภาวะข้อมูลข่าวสาร

3.1.2 สภาวะด้านเวลา ประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาการทำงานต่อวัน คือการทำงานต่อเนื่องกันวันละหลายๆ ชั่วโมง และการทำงานล่วงเวลา นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาการเจ็บป่วย และอุบัติเหตุยังทำให้ประสิทธิภาพของงานที่ทำต่ำลงอีกด้วย โดยทั่วไปหลักในการทำงานคือทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง ถ้ามากกว่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานที่ลดลง หรือเกิดความเหนื่อยล้าได้

2. วันหยุดพักผ่อน นับว่ามีความสำคัญสำหรับการทำงานทุกอาชีพ เพราะการทำงานบางอย่างเป็นงานที่ซ้ำซากน่าเบื่อหน่ายและงานบางอย่างต้องปฏิบัติตามจังหวะของเครื่องจักรที่ส่งมาเป็นระยะซึ่งการจะปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลาที่จำกัด ลักษณะงานเหล่านี้อาจทำให้เกิดความเครียดได้ และอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการทำงานขึ้นได้ โดยธรรมชาติของมนุษย์ จะไม่สามารถทนอยู่กับการทำงานที่ต้องทำตลอดเวลาได้เกิน 4 ชั่วโมง และงานที่ต้องทำโดยใช้ความพยายามหรือความตั้งใจ และสมาธิในการทำงานสูง จะต้องมีการหยุดพักทุกๆ 2 ชั่วโมง

3. การทำงานเป็นผลัด โดยเฉพาะการทำงานตอนกลาง คือเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาและไม่เหมาะสมกับสภาพบุคคลในเชิงสรีระวิทยา จิตวิทยา และสังคมวิทยา

1.3.3 สภาวะด้านสังคม ได้แก่

1. สัมพันธภาพของบุคคลกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การควบคุมในการทำงาน
2. ความพึงพอใจในการทำงาน การให้รางวัลตอบแทนต่างๆ

1.3.4 สภาวะด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การรับและการสื่อสารข้อมูลในการปฏิบัติงาน การเสนอข้อมูลข่าวสารของบริษัทเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาด และการอบรมพนักงานในการทำงาน ตลอดจนสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

1.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ

กระทรวงมหาดไทย กรมแรงงาน (2532, หน้า 1 – 4) ได้จัดทำคู่มือสวัสดิการในการทำงาน โดยมีแนวคิด ดังนี้

1. ให้ความปลอดภัยในการทำงาน การประสบอันตรายของลูกจ้างหรือการเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงานให้กับนายจ้าง ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

2. ให้อุณหภูมิที่ดีในการทำงาน การมีสภาพอนามัยที่ดีจากการทำงาน ทำลูกจ้างทำงานให้กับนายจ้างได้อย่างราบรื่นไม่เสียเวลาไปกับการเจ็บป่วย ซึ่งจะมีผลทำให้การทำงานมีคุณภาพดี ดังนั้นนายจ้างควรที่จะจัดการกับสาเหตุที่จะทำให้ลูกจ้างเจ็บป่วยหรือไม่สบาย ซึ่งการมีสุขภาพไม่ดีของลูกจ้างมักจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมในการทำงานต่างๆ เช่น แสงสว่าง ของเสีย ความร้อน ฝุ่น ละออง สารเคมี ตลอดจนวัตถุอันตรายที่เป็นสาเหตุให้สุขภาพไม่ดี เป็นต้น

การจัดสวัสดิการในส่วนนี้ จะไม่เกิดหากไม่ได้รับความร่วมมือจากลูกจ้าง เพราะถึงแม้ นายจ้างจะมีสวัสดิการให้ แต่ถ้าลูกจ้างละเลยหรือใช้สวัสดิการที่นายจ้างจัดให้ไม่ถูกต้อง

3. ให้ความสะดวกสบายในการทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของลูกจ้างด้วย เนื่องจากไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคใดมาขัดขวางการทำงานหรือความตั้งใจการทำงาน

4. ให้บรรเทาความทุกข์ในการทำงาน เนื่องจากทุกคนต่างก็ต้องมีความทุกข์ซึ่งจะแตกต่างกันไปมากบ้าง น้อยบ้าง ซึ่งคนที่ตกอยู่ในความทุกข์ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ทำให้การทำงานตกต่ำซึ่งความทุกข์ดังกล่าวอาจเป็นทั้งความทุกข์ที่เกิดจากตัวบุคคลเองหรือครอบครัวของลูกจ้างซึ่งจะมีผลกระทบต่อการทำงาน

1. ให้กำลังใจต่อการทำงาน โดยกำลังใจจะเป็นพลังทำให้เกิดกำลังใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ในการทำงานไม่ว่าจะระดับใด หากมีขวัญและกำลังใจดีต่อให้มี 4 ปัญหาอุปสรรคมากเพียงใดก็สามารถผ่านไปได้ การจัดสวัสดิการของนายจ้างเพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงานจึงมีความจำเป็นมาก

2. ให้มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร หากจิตใจมีความคิดที่ดีย่อมเกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องชอบธรรม หากนายจ้างได้จัดสวัสดิการให้กับลูกจ้างซึ่งลูกจ้างย่อมมีทัศนคติที่ดีต่อนายจ้างและต่อองค์กร เมื่อ

ลูกจ้างมีความรู้สึกดีต่อหน่วยงานย่อมก่อให้เกิดความรักและผูกพันต่อองค์กร เกิดความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ เกิดความมานะบากบั่นในการทำงาน เกิดการประสานงานระหว่างลูกจ้างเพื่อร่วมมือกันทำงาน และทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง

1. ให้ความรักใคร่กลมเกลียวระหว่างลูกจ้างด้วยกันในสถานประกอบการนั้นๆ เนื่องจากความสำเร็จและคุณภาพของงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจประสานงานกัน ทำให้ผลประกอบการราบรื่น โดยการจัดสวัสดิการให้กับลูกจ้าง เช่น การจัดสังสรรค์ระหว่างลูกจ้างในที่ทำงานเดียวกัน

2. ให้เกิดความรับผิดชอบต่องานมากขึ้น ซึ่งความรับผิดชอบของลูกจ้างต่องานในหน้าที่รับผิดชอบเป็นปัจจัยสำคัญของลูกจ้างแต่ละคน หากลูกจ้างมีความรับผิดชอบต่องานที่ดี มีความรับผิดชอบสูง ความสำเร็จและคุณภาพของงานย่อมสูงขึ้นด้วย การจัดสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้กับลูกจ้างเพื่อให้ลูกจ้างเกิดความรับผิดชอบต่องานจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3. ให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน การทำงานที่มีประสิทธิภาพเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น จิตใจของลูกจ้าง ความรู้และทักษะความสามารถ เป็นต้น โดยสามารถกระตุ้นจากการจัดสวัสดิการในการฝึกอบรมหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อให้ลูกจ้างเกิดความเชี่ยวชาญในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน

ดังนั้น การจัดสวัสดิการเป็นการดำเนินการของนายจ้าง และรัฐบาลเพื่อให้ลูกจ้างมีความเป็นอยู่ในการทำงานที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีความปลอดภัยในการทำงาน มีความก้าวหน้าและมั่นคงในการดำรงชีวิตซึ่งจะมีผลต่อสภาพชีวิตการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ให้งานมีประสิทธิภาพ โดยเป็นผลจากการที่แรงงานได้รับประโยชน์เพิ่มเติมนอกเหนือจากค่าจ้าง และค่าตอบแทนนำไปสู่ผลประโยชน์ทางด้านจิตใจ

2.2 ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รจนา กุลรัตน์ (2528) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาวะทางสังคมของเด็กผู้ถูกใช้แรงงาน” โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับ สภาวะสังคมของเด็กผู้ถูกใช้แรงงาน ได้แก่ สภาพภูมิหลังของเด็ก สภาพครอบครัว และชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สภาพท้องถิ่นเดิม และชีวิตความเป็นอยู่ในที่ทำงาน หรือที่พักอาศัยที่นายจ้างจัดให้ ตลอดจนหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กผู้ถูกใช้แรงงาน ซึ่งทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น

เอง กลุ่มประชากรเป็นเด็กอายุไม่เกิน 19 ปี ที่ทำงานและกินอยู่หลับนอนในที่ทำงานหรือพักตามที่พักที่นายจ้างจัดให้ โดยจากการทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 104 คน โดยเป็นเพศชาย 60 คนและหญิง 44 คน ซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถม ซึ่งก่อนเข้ามาทำงานเด็กจะช่วยพ่อแม่ทำไร่ ทำนา และส่วนใหญ่จะมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เด็กเหล่านี้ไม่มีความสามารถพิเศษใดๆและไม่มีความรู้ในเรื่องกฎหมายแรงงาน โดยส่วนมากบิดามารดาของเด็กจะอยู่ด้วยกัน ซึ่งบิดามารดาจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีผู้ปกครองบางคนที่ไม่ได้รับการศึกษา โดยบิดามารดาของเด็กมีอาชีพ ทำไร่ ทำนา และสมาชิกคนอื่นในครอบครัวก็ทำอาชีพรับจ้าง และส่วนใหญ่ครอบครัวจะมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 2,000 บาทต่อเดือน และจะเห็นว่าส่วนใหญ่จะมีบุตร 4 – 5 คน บางครอบครัวมีมากถึง 9 คน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาทำงานจะเป็นลูกคนกลาง

พบว่าสาเหตุที่เด็กอยากเข้ามาทำงาน เพราะอยากมีเงินและต้องการเห็นสิ่งแปลกใหม่ ซึ่งหลังจากได้มาทำงานนั้นเด็กมีความรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ และคิดถึงบ้าน เนื่องจากสภาพการทำงาน และชีวิตความเป็นอยู่ในที่ทำงาน พบว่านายจ้างให้ค่าตอบแทนต่ำ และต้องทำงานวันละหลายชั่วโมง ในแต่ละสัปดาห์ไม่มีวันหยุดพักผ่อน และในการทำงานต้องใช้แรงงานซึ่งเป็นงานการผลิตและอุตสาหกรรมในครัวเรือน นอกจากทำงานในหน้าที่แล้วเด็กต้องทำงานบ้านอีก โดยที่บรรยากาศในการทำงานรู้สึกเคร่งเครียด และเหนื่อยเพราะในแต่ละวันต้องทำงานจนกว่างานจะเสร็จเป็นผลให้เด็กต้องอดหลับอดนอน และในการทำงานเด็กส่วนใหญ่จะไม่ได้รับสวัสดิการใดๆจากนายจ้างเลย

เฉลิมศักดิ์ แหยมงาม (2535) ได้ศึกษาวิจัย “ปัญหาแรงงานต่างชาติ” พบว่ากลุ่มธุรกิจและประชาชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เลือกใช้แรงงานกระเหรี่ยงชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่ามากกว่าแรงงานไทย เพราะแรงงานกระเหรี่ยงมีค่าแรงต่ำและไม่ผูกพันตามกฎหมายแรงงาน นอกจากนี้แรงงานกระเหรี่ยงยังทำงานความอดทน มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์มากกว่าแรงงานไทย โดยสาเหตุที่ต้องใช้แรงงานกระเหรี่ยงเนื่องจากขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ ซึ่งมีทำผลให้เงินตราของประเทศไทยไหลออกนอกประเทศและแรงงานบางส่วนให้บริการทางเพศ ทำให้ประเทศไทยเสียภาพลักษณ์

อภิชัย พันธเสน (2540, หน้า 158-159) ได้กล่าวถึง ความยากจน ว่าความยากจนในเชิงรายได้และรายจ่าย ที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจที่บุคคลสามารถดำรงชีพได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ยอมรับในแต่ละสังคม ในระยะต่อมาได้มีความพยายามที่จะนิยามความหมายของความยากจนให้ครอบคลุมมิติที่หลากหลายขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง การนิยามความยากจนควรคำนึงถึงมิติซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของความเป็นมนุษย์ ได้แก่

1. ความยั่งยืนหรือความสามารถในการมีชีวิตอยู่ได้
2. การได้รับความคุ้มครองหรือมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. การได้รับความรักและความอบอุ่น
4. การได้รับความเห็นใจและเข้าใจ
5. การมีส่วนร่วมในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง
6. การพักผ่อนหย่อนใจ
7. การได้ทำในสิ่งที่สร้างสรรค์
8. การได้รับการยอมรับหรือมีความหมายในสังคมที่เกี่ยวข้อง
9. การมีเสรีภาพมาประกอบการพิจารณาด้วย

สุริย์พร พันพื้ง (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “คนรับใช้ในบ้าน: แรงงานอพยพจากพม่ามาไทย” พบว่าผู้หญิงและเด็กชี้ให้เห็นว่า สาเหตุที่ทำให้พวกเขาต้องตัดสินใจอพยพมาประเทศไทย คือความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นเป็นเวลานาน รวมถึงการบังคับใช้แรงงาน การเกณฑ์ให้เป็นลูกหาบ การเรียกเก็บภาษีอย่างไม่มีความถูกต้อง การตั้งราคาสินค้าที่ตายตัว การบังคับให้ย้ายถิ่นไปอยู่ในที่ที่กำหนดแห่งใหม่ การประหารชนกลุ่มน้อยของรัฐบาลพม่า และการตกต่ำในด้านสภาพเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เป็นต้น

สำหรับการเดินทางอพยพเข้ามาประเทศไทย โดยความจำเป็นที่ต้องใช้ความพยายามในการลักลอบให้นายหน้าติดตามหรือข้ามชายแดนเพื่อดำเนินการในเรื่องการเดินทางและการหางานให้ เนื่องจากแรงงานดังกล่าวเป็นกลุ่มที่อยู่ห่างจากชายแดน และหนีมาในฐานะผู้ลี้ภัยจะมีการเดินทางโดยใช้เส้นทางที่อ้อมเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับทหาร ซึ่งทำให้ต้องเดินทางไกลและใช้เวลามาก ทำให้พวกเขาหลายคนต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนอาหาร ไร้ที่อาศัย และถูกรังแกตลอดเส้นทาง และในการเดินทางมาประเทศไทยนายหน้ามักจะเก็บเงินในจำนวนที่มากที่อาจต้องจ่ายก่อนล่วงหน้าโดยผู้อพยพไม่ได้รับข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางทั้งหมดว่าเท่าไร และเจ้าหน้าที่ทั้งในประเทศไทยและพม่าต่างก็ทุจริตค่าธรรมเนียมและค่าปรับต่างๆอย่างไม่มีกฎหมาย เช่น ช่มชู้ ริมเอกสารแสดงตัวบุคคล คั่นตัว จับกุม กักขัง หรือส่งกลับ ซึ่งเมื่อเข้ามาหางานทำ โดยผู้ย้ายถิ่นจะไม่รู้ล่วงหน้าว่าจะได้ทำงานประเภทไหน ทำงานที่ไหน กับใคร หรือเงื่อนไขข้อตกลงในการทำงานเป็นอย่างไร ซึ่งสถานะเช่นนี้ทำให้ผู้หญิงและเด็กเสี่ยงต่อการถูกหาประโยชน์จากการลวงไปบังคับให้ค้าประเวณีหรือขายเป็นทาส

สำหรับสภาพการทำงานของคนทำงานบ้านโดยส่วนใหญ่จะถูกข่มเหงรังแกเป็นประจำ ด้วยการกำหนดเงื่อนไขการทำงานตามอำนาจของนายจ้างเพียงผู้เดียว ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน สวัสดิการ ชั่วโมงของการทำงาน ที่พัก การติดต่อกับภายนอก ทำให้ผู้หญิงและเด็กถูกเอาเปรียบ และค่าจ้างที่ได้รับนั้นซึ่งต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ โดยส่วนใหญ่แล้วจะทำงานมากกว่า 8 ชั่วโมงในแต่ละวัน และไม่มีวันหยุดเลย และหลายคนยังถูกยึดเงินหรือไม่จ่ายหากไม่มีการทวง และเมื่อเขาเจ็บป่วยหรือไม่สบาย นายจ้างก็ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือในการออกค่าใช้จ่ายให้เพียงที่พักอาศัยซึ่งเป็นบ้านของนายจ้างเอง และเนื่องจากผู้อพยพดังกล่าวไม่สามารถพูดหรือฟังภาษาไทยรู้เรื่อง จึงทำให้ผู้อพยพถูกข่มเหงและรังแกทางวาจาหรือทางกาย และมีหลายรายที่ถูกข่มเหงทางเพศด้วย

สุรัช ยอดแก้ว (2543) ได้ศึกษาเรื่อง “ชีวิตทางเศรษฐกิจของแรงงานที่ได้รับอัตราค่าแรงต่ำ” โดยศึกษาจากแรงงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 130 คน พบว่าแรงงานโสด สมรสที่ไม่มีบุตร สมรสที่มีบุตร 1 คน มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย ส่วนแรงงานที่สมรสและมีบุตร 2 คนขึ้นไป มีรายได้ไม่พอสำหรับรายจ่าย และพบว่ามีแรงงาน 20 คนเท่านั้นที่มีบ้านเป็นของตนเอง นอกจากนั้นจะอาศัยอยู่ตามบ้านเช่า หอพัก หรือสถานที่ที่บริษัทจัดให้ จากข้อมูลที่ได้ศึกษาจะเห็นได้ว่า รายได้ของแรงงานที่มาจากค่าจ้างเพียงด้านเดียวจะไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย เป็นเหตุผลสำคัญที่แรงงานต้องหารายได้เพิ่ม และพยายามตัดค่าใช้จ่ายส่วนที่ไม่จำเป็นหรือจำเป็นน้อยสุดออก ซึ่งจะพบว่าแรงงานบางส่วนให้นุตรไปอยู่กับพ่อแม่ที่ต่างจังหวัด

พิชิต ธารธนคุณ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาวะการณ์จ้างงาน รูปแบบการได้มา และผลกระทบจากการใช้แรงงานต่างชาติ” กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าจังหวัดชลบุรีขาดแคลนแรงงานไม่มากนัก ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันผู้ประกอบการต้องการแรงงานต่างชาติ สำหรับรูปแบบและวิธีการของแรงงานต่างชาติที่ผู้ประกอบการได้มาโดยจะมีนายหน้าจัดหา ชักชวนและพาแรงงานมาทำงาน ซึ่งผลกระทบจากการใช้แรงงานต่างชาติ โดยมีผลทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตลง ซึ่งผู้ประกอบการเกิดความมั่นใจในการควบคุมแรงงาน แต่การเลือกใช้แรงงานต่างชาติก็ยังมีผลให้เงินไหลออกนอกประเทศ และยังทำให้แรงงานไทยเกิดการว่างงานมากขึ้น รวมทั้งยังทำให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรคติดต่อ ซึ่งสาเหตุที่แรงงานต่างชาติมาทำงานในจังหวัดชลบุรี เนื่องจากชลบุรีเป็นแหล่งงานที่สำคัญซึ่งมีแรงงานต่างชาติอาศัยอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก โดยพบแรงงานจะเข้ามาโดยวิธีการซ่อนตัวมาในห้องเก็บสัมภาระใต้ท้องรถโดยสาร รถบรรทุก เป็นต้น เนื่องจากว่าแรงงานต่างชาติมีความรู้สึกที่ดีกับการทำงานและนายจ้างที่ให้ความเมตตา และในการเข้ามาทำงานแรงงานยังมีเงินเหลือเก็บส่งกลับบ้านได้ แรงงานต่างชาติจึงต้องการทำงานในประเทศไทยและขอให้รัฐบาลไทยผ่อนปรนมากขึ้น

เขาวงกต พงษ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นหอยไต่ดินของประชาชน: กรณีศึกษา อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชน(ชื่อ)เล่นหอยไต่ดินเพราะเห็นว่าเป็นเรื่อง ธรรมดาไม่ผิดศีลธรรม โดยเล่นทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ชาวเขาวงกต วัยทำงาน และ วัยผู้สูงอายุ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมีรายได้ต่ำ โดยปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเล่นหอยไต่ดิน ได้แก่ ปัจจัย ด้านสังคม ประเพณี วัฒนธรรม เพราะชาวบ้านถือเป็นเรื่องธรรมดาไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดประเพณี วัฒนธรรม และรองลงมาคือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับความฝันของตนเองหรือผู้อื่น และปัจจัยที่น้อยที่สุด คือ การสื่อสารระหว่างบุคคล โดยการเล่าเรื่องความฝันและตีความฝันให้เป็น ตัวเลข

เอกอนันต์ เกตุยั้งยืนวงศ์ (2545, หน้า 62 – 63) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการปฏิบัติงานของ พนักงานฝ่ายผลิต” บริษัท แสตนด์คาร์ดฟิลเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงาน ของฝ่ายผลิต ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวเนื่องจากมีภาระในการเลี้ยงดูบุตร และบางส่วน กลุ่มสมรสว่างงาน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน ตลอดจนขวัญและกำลังใจใน การทำงานของพนักงานอยู่ในระดับต่ำ

ธีระพงษ์ ฐิริปาณิก (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “แรงงานต่างด้าวอาชีพประมงทะเล อำเภอสตหับ จังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพการดำรงชีวิตและสภาพการทำงาน ของแรงงานต่างด้าวในอาชีพประมงทะเล และความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานต่างด้าวในอาชีพ ประมงทะเลกับประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาถึงรูปแบบการรวมกลุ่มในการช่วยเหลือและ แก้ไขปัญหาต่างๆของแรงงานต่างด้าวในอาชีพประมงทะเล และผลกระทบจากนโยบายของรัฐใน ด้านสวัสดิการและการให้ความคุ้มครองที่มีผลต่อแรงงานต่างด้าวในอาชีพประมงทะเล พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่ ภาครัฐ-ภาคเอกชน โดยทำการเก็บ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและเลือกกลุ่มตัวอย่างประมาณ 10 – 15 คน แลนำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า แรงงานต่างด้าวในอาชีพประมงทะเลส่วนใหญ่เป็นผู้ชายที่มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี มีสัญชาติพม่าและกัมพูชา ซึ่งการทำงานจะแบ่งตามประเภทของเรือ ได้แก่ เรืออวนล้อม ใช้แรงงานประมาณ 10 คน เรืออวนลากใช้คนประมาณ 5 – 8 คน แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่จะมี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ซึ่งทุกคนสามารถฟังและพูดภาษาไทยได้เป็นอย่างดี อาจเป็น เพราะมาทำงานและอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน ส่วนใหญ่ก็ประมาณ 2 – 3 ปี โดยการเดิน ทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย ถ้าเป็นกัมพูชา ก็จะนั่งเรือมาทางเกาะกงของประเทศและเข้าทางฝั่ง

จังหวัดตราด โดยจะมีนายหน้าติดต่อกับนายหน้าที่เป็นคนไทยเพื่อนำรถยนต์มารับแรงงานดังกล่าว โดยแรงงานต้องจ่ายค่านายหน้าประมาณ 3,000 – 4,000 บาท หรือบางคนก็ติดต่อกับเพื่อนที่มาอยู่ก่อนแล้ว ส่วนแรงงานที่เป็นพม่าจะเข้ามาประเทศตามแถบชายแดน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หรือมากับรถบรรทุกสินค้า จากนั้นก็จะส่งไปทำงานตามอาชีพที่แรงงานต้องการ เช่น ต้องการทำงานก่อสร้างก็ไปที่กรุงเทพหรือปริมณฑล ถ้าต้องการทำอาชีพประมงก็ไปสมุทรปราการ ชลบุรี เป็นต้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วแรงงาน จะกู้เงินเพื่อนำมาจ่ายเป็นค่านายหน้าในการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยแรงงานจะมีรายได้ที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้ ซึ่งแรงงานจะได้รับเงินประมาณ 3% ของรายได้จากการจับปลาแต่ละครั้ง ซึ่งรวมแล้วประมาณเดือนละ 3,000 – 4,000 บาท เนื่องจากการออกเรือแต่ละครั้งใช้เวลา 3 – 4 วัน ดังนั้นแรงงานจึงไม่ค่อยมีเงินเหลือสำหรับส่งกลับบ้าน เพราะต้องจ่ายค่าเช่าบ้านประมาณเดือนละ 1,500 บาท ที่เหลือก็ไว้ใช้จ่ายต่างๆ แต่สาเหตุที่แรงงานต่างด้าวยังเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื่องจากประเทศของตานั้นหางานยาก เพราะแรงงานเหล่านั้นไม่ค่อยมีความรู้ และการทำงานในไทยยังได้รับค่าจ้างที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศของตน ซึ่งก่อนจะมาทำงานที่ประเทศไทยแรงงานมีสภาพชีวิตที่ลำบากยากจนมาก แต่พอเข้ามาทำงานในไทยได้สักระยะก็ทำให้สภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น มีเงินพอเหลือเก็บบ้าง เขาสามารถนำไปสร้างบ้านใหม่ หรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกสบายเข้าบ้าน เป็นต้น

กฤตยา อาชวนิจกุล (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมาย ฐานข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือ รายงานวิจัยที่ทำโดยคนไทยและชาวต่างประเทศ เอกสารที่เกี่ยวข้องในเชิงทฤษฎี และค้นพบในประเทศอื่นๆที่ประสบปัญหาเรื่องแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายคล้ายกับประเทศไทย รวมถึงเอกสารรายงานของราชการ และข้อมูลที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต โดยประเด็นสำคัญที่ศึกษาคือ ผลกระทบของการย้ายถิ่นข้ามชาติและการคาดประมาณจำนวนของแรงงานข้ามชาติ รวมถึงนโยบายการจัดการแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์คือ ผู้วิเคราะห์ได้เสนอเป็นคำถามว่า มีแรงงานลักลอบเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้านจำนวนเท่าไร ประเทศไทยควรมีความต้องการแรงงานระดับล่างราคาถูกหรือไม่เพราะอะไร และกระบวนการในการปรับแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบการจ้างงานอย่างถูกกฎหมายควรทำอย่างไร สังคมไทยมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของแรงงานข้ามชาติมากน้อยแค่ไหนและเข้าใจผลเรื่องกระทบของแรงงานข้ามชาติต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างไร ตลอดจนกรอบความคิดขององค์กรรับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับคนต่างชาติควรเป็นอย่างไร เป็นต้น

บุญธรรม ราชรักษ์ (2548), (หน้า50-51) ความยากจนมีสาเหตุมาจาก ปัจจัย 3 ประการ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และ ปัจจัยทางการเมือง

1. ปัจจัยปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งแยกได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปัจจัยการผลิตตามธรรมชาติ และปัจจัยการผลิตส่วนบุคคล ปัจจัยการผลิตตามธรรมชาติคือ น้ำฝน ฟ้า อากาศ ป่าไม้และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต และที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิต ชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต โดยเฉพาะการผลิตทางเกษตร ปัจจัยการผลิตส่วนบุคคล เช่น การไม่มีที่ดิน ไม่มีเครื่องมือการผลิตไม่มีทรัพย์สินไม่มีเงินทุนทำกินมีหนี้สินล้นพ้นตัว

1.2 แนวทางการพัฒนา ซึ่งเน้นความเติบโตที่ไม่สมดุลโดยส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ทอดทิ้งภาคเกษตร การส่งเสริมสิทธิประโยชน์ภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่ไม่ได้ส่งเสริมภาคเกษตรอย่างจริงจัง รายได้ของประชาชนจึงไปกระจุกตัวอยู่ที่ภาคอุตสาหกรรม การค้าและการบริการ

1.3 กลไกเศรษฐกิจทุนนิยมที่ไร้ความเป็นธรรมทำให้ผู้ร่ำรวยมากมีอำนาจซื้อมาก ใช้ทรัพยากรความมั่งคั่งของชาติได้มาก ในขณะที่คนจนมีกำลังซื้อน้อยมีโอกาสน้อย ก็จะได้รับแบ่งปันน้อย

2. ปัจจัยทางสังคม แบ่งได้เป็นประการดังนี้

2.1 ลักษณะส่วนบุคคล เช่นคนที่เกียจคร้านการทำงาน ฝักใฝ่อบายมุข ใช้จ่ายเงินเกินตัว ไม่รู้จักภาวะพอเพียง ไม่อดทนทำมาหากิน ก็ย่อมต้องประสบภาวะความยากจนได้โดยง่าย

2.2 ลักษณะทางครอบครัว ถ้ามีครอบครัวขนาดใหญ่แต่หัวหน้าครอบครัวมีความรู้จำกัดทักษะการทำมาหากินมีน้อย สมาชิกในครอบครัวต่างก็ขาดการศึกษา ครอบครัวนั้นก็มักจะกลายเป็นครอบครัวยากจน

2.3 การศึกษาและทักษะ ผู้มีความรู้มีขีดจำกัดทักษะทางอาชีพ โอกาสที่จะมีงานทำที่ดีมีรายได้ดีก็จะมีน้อยและมีโอกาสที่จะเป็นคนยากจนมากกว่าผู้มีความรู้

2.4 วัฒนธรรมและประเพณีค่านิยมและประเพณีบางอย่าง ส่งเสริมความสิ้นเปลืองและนำไปสู่ภาวะหนี้สิน เช่นการจัดงานบวช งานศพ งานแต่งงานที่เกินตัวเกินฐานะ เป็นต้น

2.5 ลัทธิบริโภคนิยม เกิดจากการเอาอย่าง และการกระตุ้นส่งเสริมการบริโภคของระบบทุนนิยม ที่ต้องการกำไรมาก จึงต้องผลิตมาก ขายให้ได้มาก กระตุ้นให้คนบริโภคมาก ๆ ในระบบตลาดทุนนิยมจึงเต็มไปด้วยการโฆษณาเชิญชวนให้คนบริโภคกลุ่มคนที่อยาก ได้อยากบริโภค แต่รายได้ก็น้อย จึงมักถูกกระตุ้นให้ใช้จ่ายเกินตัว เป็นหนี้สิน ตกอยู่ในวังวนของความยากจนได้

3. ปัจจัยทางการเมืองอาจแบ่งได้ดังนี้

3.1 ไม่มีดุลยภาพในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ คือคนบางกลุ่มมีอำนาจมากเกินไป มีอิทธิพลมากเกินไป จึงใช้อำนาจและอิทธิพลนั้นเอาเปรียบคนอื่นทางเศรษฐกิจ ดังนั้น สังคมจึงต้องสร้างระบบดุลอำนาจที่เหมาะสม ต้องให้ประชาชนมีอำนาจทางสังคมและการเมืองมากขึ้น โดยการสร้างองค์กรมวลชน องค์กรอาชีพ ความเข้มแข็งของชุมชนที่ทำให้ดุลอำนาจในสังคมมีภาวะสมดุลมากขึ้น เพื่อป้องกันมิให้คนบางกลุ่มใช้อำนาจและอิทธิพลเอาเปรียบคนกลุ่มอื่นๆ ที่ด้วยสิทธิคืออำนาจ

3.2 ระบบบริหารและการปกครอง ถ้านักการเมืองและผู้มีอำนาจรัฐมาจากกลุ่มคนและชนชั้นที่ได้เปรียบและเอาเปรียบทางสังคม ก็มักจะใช้อำนาจและกลไกทางการเมือง กลไกราชการเอาเปรียบผู้อื่นต่อไป ถ้ากลไกการเมืองและกลไกราชการไม่โปร่งใส ก็จะไม่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

จิตสำนึกทางการเมืองของประชาชน การแก้ปัญหาในข้อที่ 3.1 และ 3.2 จะเป็นจริงได้ต่อเมื่อประชาชนมีจิตสำนึกทางการเมือง เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความรักชาติรักประชาธิปไตย รักชุมชนของตนเอง และพร้อมที่จะต่อสู้ทางการเมือง เพื่อแก้ปัญหาให้แก่ตนเองและส่วนรวม แต่ถ้าประชาชนไม่มีจิตสำนึกทางการเมืองก็จะตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองของ ผู้ได้เปรียบในสังคม ผู้ได้เปรียบนั้นก็เอาเปรียบคนอื่นๆ ในสังคมต่อไปคนจนก็จะยังคงยากจนต่อไป

สุภา ศรีสวัสดิ์ (2550, หน้า 48 – 50) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพปัญหาการดำรงชีวิตของแรงงานในสถานประกอบการแห่งหนึ่งย่านบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาในการดำรงชีวิตของแรงงาน ในสถานประกอบการแห่งหนึ่งย่านบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งได้มีการเก็บข้อมูลภาคสนามและใช้วิธีการศึกษ ด้วยการสังเกตโดยตรง การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นรายบุคคลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกครั้งนี้จะใช้วิธีผสมผสานระหว่างการสัมภาษณ์แบบสนทนาวางอย่างไม่เป็นทางการกับการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าโดยอาศัยกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว

ผลการศึกษาพบว่า สภาพครอบครัวของแรงงานเดิมก่อนมาทำงาน โดยส่วนใหญ่จะมาจากชนบทภาคอีสาน มีการศึกษาระดับ ป. 6 – ม. 3 ซึ่งกำลังอยู่ในวัยทำงานและมีภาระในการเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งประสบกับภาวะการเป็นหนี้สิน ไม่มีทุนมากพอที่จะไปประกอบอาชีพอื่น ประกอบกับการความรู้ไม่พอที่จะเลือกอาชีพอื่นที่มีรายได้สูงกว่าได้ ซึ่งการตัดสินใจเข้ามาทำงานกรุงเทพเพื่อหารายได้ส่งไปให้หนี้และเลี้ยงดูบิดามารดา และเมื่อมาทำงานที่กรุงเทพแรงงานประสบปัญหาต่างๆ ได้แก่ ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีความปลอดภัย และเกิดการลักขโมยเป็นประจำ ในด้านความสัมพันธ์พบว่า มีปัญหาทะเลาะวิวาทกันกับเพื่อนเป็นครั้งคราวด้วยวาจา มีเพียงส่วนน้อยที่มีการชกต่อย ซึ่งสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งทางความคิดที่ไม่ตรงกัน การเล่นการพนัน เรื่องชู้สาว และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนขาดสติ ซึ่งโดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นแรงงานชาย สำหรับปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่มีการดื่มทั้งหญิงและชาย โดยดื่มเพราะเพื่อนชวน และถือเป็นการสังสรรค์กับเพื่อน เพื่อความสนุกสนาน สร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนร่วมงานหลังเลิกงาน และเพื่อเป็นการคลายความเครียด ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ซึ่งจะทำให้แรงงานเกิดความสุขและหลับได้ง่ายขึ้น ส่วนปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ พบว่าแรงงานส่วนใหญ่นั้นเป็นหนี้ เนื่องจากบิดามารดาอายุมาก ดังนั้นแรงงานจึงต้องหารายได้เพื่อส่งไปให้กับบิดามารดา และเกิดการแข่งขันทางด้านวัตถุนิยม เช่น ต้องการมีมือถือ สร้อยทอง หรือเพราะเล่นการพนัน เป็นต้น แรงงานส่วนใหญ่จึงจำเป็นต้องก่อหนี้เพื่อผ่อนสินค้า และอื่นๆใหม่ การกู้จากเพื่อนที่ปล่อยเงินกู้ กู้จากนายทุนปล่อยเงินกู้ในระบบ เพื่อนำมาใช้จ่ายหนี้เงินหนี้ใหม่ ปัญหาการเล่นการพนัน พบว่ามีทั้งไพ่ ไฮโล เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ การจ่ายค่าตอบแทนให้กับแรงงาน ปัญหาความไม่เสมอภาคในการปฏิบัติต่อแรงงานซึ่งบางคนรู้สึกท้อ หวั่นไหวเอาเปรียบลูกน้อง ปัญหาสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งอากาศร้อนและมีฝุ่นละออง รวมถึงปัญหาทางด้านสุขภาพแรงงาน ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่จะปวดตามข้อเท้า ปวดน่อง ปวดเข่า ปวดหลัง เท้าบวม ปวดศีรษะเนื่องจากความเครียดและสภาพอากาศไม่ถ่ายเท รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานจากการใช้เครื่องจักร เป็นต้น

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาถึงลักษณะทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาสภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่และ

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาต่างๆของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสามารถเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยดังใน (ภาพที่2.1 แสดงกรอบแนวคิด การศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)

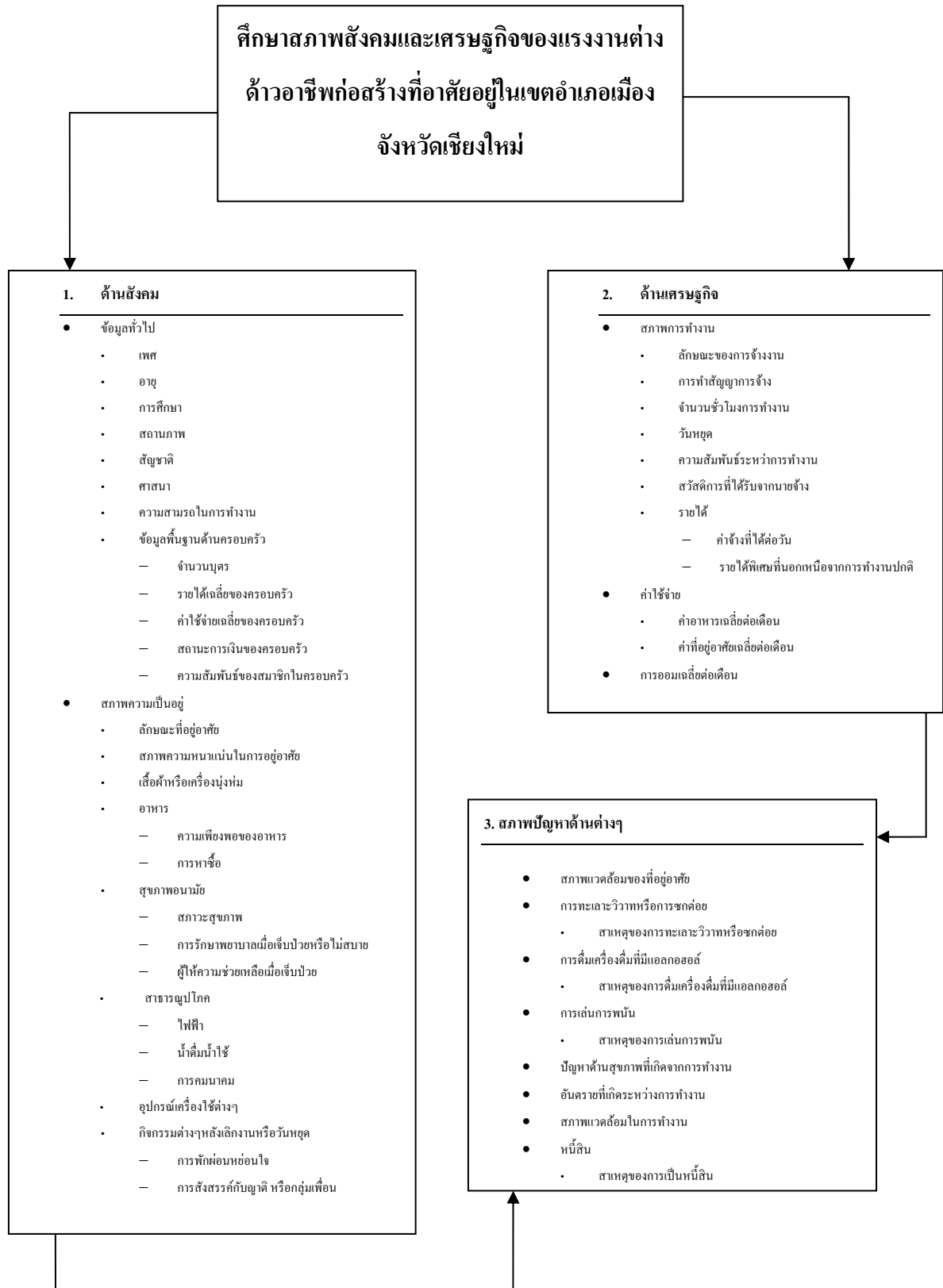
จากภาพที่2.1 แสดงกรอบแนวคิดการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่1 เป็นการศึกษาในด้าน ข้อมูลทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงานต่างด้าว อาชีพ ก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ เชื้อชาติ ศาสนา ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาไทย ความสามารถที่เกี่ยวกับงาน ก่อสร้าง และข้อมูลพื้นฐานทางด้านครอบครัวของแรงงาน ซึ่งได้แก่จำนวนบุตร รายได้เฉลี่ยต่อ เดือนของครอบครัว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว สถานะด้านการเงินของครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และการศึกษาในด้านลักษณะของที่อยู่อาศัย ความ หนาแน่นในการอยู่อาศัย อาหารซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความเพียงพอของอาหารและลักษณะของ การหาซื้ออาหาร เป็นต้น ในด้านความเพียงพอของเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ด้านสุขภาพอนามัยซึ่ง เป็นการศึกษากับเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพ การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย และผู้ให้ความ ช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย เป็นต้น ด้านสาธารณูปโภคซึ่งเป็นการศึกษาในด้านความ เพียงพอของไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ และการคมนาคม เป็นต้น ด้านอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ พัดลม กระทะไฟฟ้า กาต้มน้ำ หม้อหุงข้าว เป็นต้น รวมถึงด้านกิจกรรมนันทนาการต่างๆ หลังจากเลิกงานหรือวันหยุด ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพักผ่อนและการสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน หรือญาติ เป็นต้น

ตอนที่2 เป็นการศึกษาสภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ใน เขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยการศึกษาทางด้านสภาพการทำงานของแรงงานต่าง ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของการจ้างงาน ลักษณะของการทำสัญญาจ้างงาน จำนวนชั่วโมง การทำงานต่อวัน วันหยุด ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน สวัสดิการที่ได้รับจากนายจ้าง รวมถึงด้าน รายได้ซึ่งเกี่ยวกับค่าจ้างที่ได้ต่อวันและรายได้พิเศษอื่นๆที่นอกเหนือจากการทำงานปกติ การศึกษา

ในด้านค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ค่าอาหารเฉลี่ยต่อเดือน และค่าที่อยู่ ต่อเดือน รวมถึงการศึกษาในด้านการออมเฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ตอนที่3 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขต อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย การทะเลาะวิวาท หรือชกต่อยและสาเหตุของการทะเลาะวิวาท ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปัญหาการเล่นการพนันและสาเหตุของการเล่นการพนัน ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน ปัญหาอันตรายที่เกิดจากการทำงาน ปัญหาสภาพแวดล้อมการทำงาน ตลอดจนปัญหาทางด้านหนี้สินและสาเหตุของการเกิดหนี้สิน เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “สภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่” โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) โดยเป็นการศึกษาค้นคว้าและทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาหางานทำในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวิจัย

2. การศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Study Research) เป็นการศึกษาโดยผู้ศึกษาได้ทำแบบสัมภาษณ์ขึ้นมาและนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 100 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 52 คน และเพศหญิง 48 คน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แรงงานต่างด้าวที่ทำงานอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 66,046 คน ชาย 34,248 คน หญิง 31,798 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างมา 100 คน เป็นชาย 52 คน และหญิง 48 คน โดยการประมาณค่าเฉลี่ยเลขคณิตของประชากรแบบ Yamane ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

สูตร ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในรูปของสัดส่วน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ } n &= \frac{N}{1+Ne^2} \\ &= \frac{66,046}{1+66,046 (.10)^2} = 99.91 \end{aligned}$$

จะต้องเลือกตัวอย่าง 100 คน

โดยแบ่ง เป็น

$$\begin{aligned} \text{ชาย} &= \frac{N}{1+Ne^2} = \frac{34,248}{1 + 66,046(0.1)^2} = 51.77 \text{ คือ } 52 \text{ คน} \\ \text{หญิง} &= \frac{N}{1+Ne^2} = \frac{31,798}{1 + 66,046(0.1)^2} = 48.07 \text{ คือ } 48 \text{ คน} \end{aligned}$$

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้สอบถามและพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างและใช้แบบสัมภาษณ์ที่ทำขึ้นสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 100 คน โดยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาทำขึ้นมาและใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีโครงสร้างต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสภาพสังคม ของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานก่อสร้างและพักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และสัญชาติ ศาสนา ความสามารถพิเศษในด้านการก่อสร้าง ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษา และข้อมูลพื้นฐานทางครอบครัวของแรงงานที่ ประกอบด้วยจำนวนบุตร รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครอบครัว ฐานะการเงินของครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และเป็นคำถามในด้านสภาพสังคมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ คำถามที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ซึ่ง

ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่อยู่ ความหนาแน่นในการอยู่อาศัย อาหารโดยถามเกี่ยวกับความเพียงพอของอาหาร และลักษณะของการหาซื้ออาหาร เป็นต้น ด้านความเพียงพอของเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ด้านสุขภาพอนามัย โดยถามเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพ การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย และผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย เป็นต้น ด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ความเพียงพอของไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ และการคมนาคม เป็นต้น ด้านอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ พัดลม กระจกไฟฟ้า กาต้มน้ำ หม้อหุงข้าว เป็นต้น รวมถึงด้านกิจกรรมนันทนาการต่างๆหลังจากเลิกงานหรือเป็นวันหยุด ได้แก่ การพักผ่อน การสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนหรือญาติ เป็นต้น

ตอนที่2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับสภาพการทำงาน ได้แก่ ลักษณะของการจ้างงาน และรายได้หรือค่าจ้างที่ได้ต่อวัน รายได้พิเศษอื่นๆที่นอกเหนือจากการทำงานปกติ เป็นต้น ลักษณะของการทำสัญญาจ้างงาน จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน วันหยุด ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน สวัสดิการที่ได้รับจากนายจ้าง รวมถึงคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน โดยเป็นค่าอาหารเฉลี่ยของแต่ละเดือน และค่าที่อยู่เฉลี่ยของแต่ละเดือน ตลอดจนคำถามที่เกี่ยวกับการออมเงินเฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ตอนที่3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านต่างๆของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย คำถามด้านสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย การทะเลาะวิวาทหรือชกต่อยและสาเหตุของการทะเลาะวิวาท การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การเล่นการพนันและสาเหตุของการเล่นการพนัน คำถามด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงาน อันตรายที่เกิดจากการทำงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน ตลอดจนคำถามที่เกี่ยวกับภาระหนี้สินและสาเหตุของการเกิดหนี้สิน เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ (Field Observation) โดยใช้การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม คือผู้ศึกษาได้เข้าไปสังเกตการณ์รอบๆสถานที่ก่อสร้างที่แรงงานต่างด้าวทำงาน ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยการสังเกตการณ์ประกอบไปด้วย การศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน สภาพสังคมและความเป็นอยู่ และได้สอบถามบุคคลอื่นที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ก่อสร้างที่แรงงานต่างด้าวปฏิบัติงานอยู่ เป็นต้น

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยต่างๆ เอกสารทางราชการที่จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาหางานทำในประเทศไทย ของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ ของสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ และข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว สถิติการในการทำงาน ของกระทรวงแรงงาน ตลอดจนแหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ ข่าวสาร บทความ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องในด้านแรงงานต่างด้าวและผู้ประกอบการภาคธุรกิจก่อสร้าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการใช้แบบสอบถามในการสำรวจ และนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา และตรวจสอบ ทำการประมวล วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และความถี่ร้อยละ

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

การทำงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ลักษณะข้อมูลทั่วไปและสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ และสภาพปัญหาในด้านต่างๆของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างย่านที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน โดยผลที่ได้จากการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่1 เป็นลักษณะทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาในด้านสภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ และตอนสุดท้ายเป็นผลการศึกษาทางด้านสภาพสภาพปัญหาต่างๆของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

4.1 ข้อมูลทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้าง ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

เพศ จากการสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 52 คน และเพศหญิงจำนวน 48 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52 และ 48 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ (%)
ชาย	52	52
หญิง	48	48
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

อายุ จากการศึกษพบว่าแรงงานต่างด้าวอาชีพกรรมกรก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 100 ราย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44 ของทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มแรงงานที่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29 สำหรับกลุ่มตัวอย่างในที่มีอายุอยู่ในช่วงช่วงอายุ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 และช่วงอายุ 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 และกลุ่มสุดท้าย คือกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 – 25 ปี	15	15
26 – 30 ปี	44	44
31 – 35 ปี	29	29
36 – 40 ปี	10	10
40 ปีขึ้นไป	2	2
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนปีที่ได้รับการศึกษา

จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	33	33
1 - 4 ปี	30	30
5 - 8 ปี	11	11
9 – 10 ปี	6	6
มากกว่า 10 ปี	20	20
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

การศึกษา จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ดังตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวอาชีพกรรมกรก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับการศึกษา 1 – 4 ปี จำนวน 30 คน คิด

เป็นร้อยละ 30 ได้รับการศึกษา 5 – 8 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ได้รับการศึกษา 9 – 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และได้รับการศึกษาเกิน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	14	14
แต่งงาน	77	77
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	9	9
เป็นหม้าย	0	0
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

สถานภาพ จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าว อาชีพกรรมกรก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะแต่งงานแล้ว โดยร้อยละ 14 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นโสดหรือยังไม่ได้แต่งงาน และพบว่าร้อยละ 77 ของกลุ่มตัวอย่างจะแต่งงานแล้ว และมีการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ร้อยละ 9 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสัญชาติ

เชื้อชาติ	จำนวน	ร้อยละ
พม่า	19	19
ไทยใหญ่	67	67
ทะวาย	2	2
กระเหรี่ยง	4	4
ไทยลื้อ	5	5
ลาหู่	3	3
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

สัญชาติ จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวอาชีพกรรมกรก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีสัญชาติไทยใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สัญชาติพม่าคิดเป็นร้อยละ 19 เป็นไทยลื้อร้อยละ 5 เป็นกระเหรี่ยงร้อยละ 4 และเป็นลาหู่ร้อยละ 3 ทวาย ร้อยละ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	74	74
คริสต์	4	4
ผีหรือเจ้าป่าเจ้าเขา	3	3
ไม่มีศาสนา	19	19
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ศาสนา จากผลการสัมภาษณ์ ดังในตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวอาชีพกรรมกรก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่แล้วจะนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ นับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 4 และนับถือผีหรือเจ้าป่าเจ้าเขา คิดเป็นร้อยละ 3 และมีแรงงานต่างด้าวมากถึง ร้อยละ 19 ที่ไม่มีศาสนาหรือไม่นับถือศาสนาใดๆเลย

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถในการทำงาน

ความสามารถ	จำนวน	ร้อยละ
งานไม้	49	27.07
งานคอนกรีต	17	9.40
งานปูนก่อ	46	25.41
งานฉาบ	57	31.50
งานเหล็ก	12	6.62
รวม	181	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

ความสามารถที่เกี่ยวกับงานก่อสร้าง จากผลการศึกษา ตารางที่4.7 จะเห็นว่าเกือบร้อยละ 32 ของกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความสามารถทางด้านงานฉาบ ประมาณร้อยละ 28 มีความสามารถทางด้านงานไม้ และอีกร้อยละ 26 มีความสามารถในการทำงานทางด้านงานปูนก่อ ซึ่งความสามารถที่เขามีเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการทำงานทางด้านการก่อสร้างและรายได้หรือค่าจ้าง ที่กลุ่มแรงงานเหล่านี้ควรที่จะได้รับจากนายจ้างด้วย

ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาไทย จากผลการสัมภาษณ์ ตารางที่4.8 จะเห็นว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พูดภาษาไทยได้บ้างคิดเป็นร้อยละ 28 ของผู้ที่ตอบคำถามในการสัมภาษณ์ ประมาณร้อยละ 48 ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ โดยมีเพียงร้อยละ 1.5 ที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้บ้าง และประมาณร้อยละ 13 ซึ่งไม่สามารถพูดภาษาไทยได้เลย

ตารางที่4.8 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาไทย

ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทย	จำนวน	ร้อยละ
พูดได้คล่อง	18	9
อ่านและเขียนได้คล่อง	1	0.5
พูดได้บ้าง	56	28
อ่านและเขียนได้บ้าง	3	1.5
พูดไม่ได้เลย	26	13
อ่านและเขียนไม่ได้เลย	96	48
รวม	200	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัว ในการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางด้านครอบครัวของแรงงาน โดยประกอบด้วย จำนวนบุตร รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว สถานะด้านการเงินของครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

จำนวนบุตร จากผลการสัมภาษณ์ ตารางที่4.9 พบว่าร้อยละ 38 ของกลุ่มตัวอย่าง มีบุตร 3 คน ร้อยละ 28 มี 2 คน และร้อยละ 5 ที่มีบุตร 4 คนขึ้นไป สำหรับคนที่ไม่มีบุตรเลยมีเพียงร้อยละ 11 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยอยู่เมื่อเทียบกับคนที่มีบุตร เนื่องจากว่าการที่กลุ่มแรงงานต่างด้าวอาชีพกรรมกรก่อสร้าง นั้นมีบุตรหลายคน ย่อมทำให้ความรับผิดชอบทางด้านครอบครัวที่แรงงานต้องแบกรับภาระเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ตารางที่4.9 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตร

จำนวนบุตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีบุตร	11	11
1 คน	18	18
2 คน	28	28
3 คน	38	38
4 คนขึ้นไป	5	5
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ตารางที่4.10 ประมาณ ร้อยละ 46 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าวที่ทำงานก่อสร้างนั้นพบว่ามีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 9,000 บาท ร้อยละ 37 ที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 7,500 – 9,000 บาท ซึ่งมีเพียงร้อยละ 15 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000 – 7,500 บาท ซึ่งจากผลที่ได้จากการสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจจะมองว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวนั้นต่างได้รับผลตอบแทนเรื่องของค่าจ้างที่ค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามอย่าลืมว่าในการทำงานประเภทก่อสร้างนั้นเป็นงานในอาชีพที่หนักและมีความเสี่ยงในเรื่องอันตรายต่างๆที่เกิดจากการทำงาน โดยจะเห็นว่างานก่อสร้างนั้นแรงงานที่เป็นคนไทยก็ไม่ทำ

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 6,000 บาท	0	0
6,001 – 7,500 บาท	15	15
7,501 – 9,000 บาท	37	37
9,001 บาทขึ้นไป	46	46
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครอบครัว จากผลการศึกษา ในตารางที่ 4.11 ร้อยละ 69 ของกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ขณะที่ทำงานอยู่ในประเทศไทยที่มากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 24 ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาทต่อเดือน โดยมีเพียงร้อยละ 7 ที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน ซึ่งจากที่ได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์บอกว่าอยู่เป็นครอบครัว และสำหรับคนที่ค่าใช้จ่ายต่ำอาจเนื่องมาจากอยู่คนเดียวหรืออยู่ด้วยกันกับเพื่อนหลายคน โดยมีการแชร์ค่าใช้จ่ายต่างๆร่วมกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

ระดับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000 บาท	7	7
3,001 – 5,000 บาท	24	24
5,001 บาทขึ้นไป	69	69
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

สถานะทางการเงินของครอบครัว จากตารางที่ 4.12 พบว่ามีผู้ตอบคำถามเพียงร้อยละ 7 ที่ครอบครัวมีหนี้สิน ร้อยละ 28 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีหนี้สินแต่ก็ไม่มีเงินเหลือพอที่จะเก็บออม แต่มีมากถึงร้อยละ 65 ของกลุ่มตัวอย่างที่ครอบครัวต่างมีเงินเหลือสำหรับเก็บออม

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะทางการเงินของครอบครัว

สถานะการเงิน	จำนวน	ร้อยละ
เป็นหนี้สิน	7	7
ไม่มีเงินสำหรับเก็บออม(ไม่เป็นหนี้)	28	28
พอมีเงินเก็บออมอยู่บ้างเล็กน้อย	65	65
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ผูกพันรักใคร่ ปองดอง	87	87
ทะเลาะเบาะแว้งกัน	8	8
ครอบครัวแตกแยก	5	5
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว จากผลการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 4.13 จะพบว่ามีเพียงร้อยละ 8 ที่ครอบครัวมีการทะเลาะเบาะแว้งกัน และร้อยละ 5 ที่ครอบครัวเกิดความแตกแยกกัน ซึ่งจะเห็นว่าโดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างจะมีครอบครัวที่มีความรักใคร่ปองดองกันดี โดยคิดเป็นร้อยละ 87 ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบสัมภาษณ์

4.1.2 สภาพทางสังคมของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาทางด้านสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของที่อยู่ ความหนาแน่นในการอยู่อาศัย อาหาร ได้แก่ ความเพียงพอของอาหาร ลักษณะของการหาซื้ออาหาร เป็นต้น ด้านความเพียงพอของเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ สภาวะสุขภาพ การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย และผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย เป็นต้น ด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ความเพียงพอของไฟฟ้า น้ำ

คืมน้ำใช้ และการคมนาคม เป็นต้น ด้านอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ พัดลม กระจกไฟฟ้า กาต้มน้ำ หม้อหุงข้าว เป็นต้น รวมถึงด้านกิจกรรมนันทนาการต่างๆหลังจากเลิกงาน หรือเป็นวันหยุด ได้แก่ การพักผ่อน การสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนหรือญาติ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ลักษณะที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาใน ตารางที่4.14 พบว่าแรงงานจะเช่าบ้านหรือห้องพักอยู่ โดยคิดเป็นร้อยละ 74 ร้อยละ 20 พักอยู่ตามเพิงที่ปลูกขึ้นโดยนำไม้อัดและสังกะสีเก่าๆมาขึ้นทำเป็นห้องๆ และมีเพียงร้อยละ 6 เท่านั้นที่พักอยู่ตามบ้านพักคนงานที่นายจ้างมีไว้ให้

ตารางที่4.14 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของที่อยู่อาศัย

ลักษณะที่พัก	จำนวน	ร้อยละ
● บ้านพักคนงานที่นายจ้างจัดให้ ● บ้านเช่า/ห้องเช่า ● เพิงที่ปลูกขึ้นโดยการนำเอาไม้อัดและสังกะสีเก่าๆมาขึ้นทำเป็นห้องๆ	6 74 20	6 74 20
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

สภาพการพักอาศัย จากผลที่ได้ ดังตารางที่4.15 พบว่าแรงงานจะพักอยู่เฉพาะครอบครัวหรือเฉพาะสามีภรรยา คิดเป็นร้อยละ 74 ร้อยละ 18 จะอยู่แบบรวมกันหลายคน และมีเพียงร้อยละ 8 ที่จะพักอยู่เพียงคนเดียว

ตารางที่4.15 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพการพักอาศัย

การพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อยู่คนเดียว	8	8
อยู่รวมกันหลายคน	18	18
อยู่เฉพาะครอบครัว(สามีภรรยา)	74	74
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

อาหาร ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ทางด้านอาหาร คือเป็นการศึกษาถึงความเพียงพอของอาหาร และลักษณะของการหาซื้ออาหาร เป็นต้น

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเพียงพอของอาหาร

ความเพียงพอ	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ	87	87
ไม่เพียงพอ	13	13
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ความเพียงพอของอาหาร จากผลการสัมภาษณ์ในตารางที่ 4.16 แรงงานมีความเพียงพอในด้านอาหารการกิน โดยคิดเป็นร้อยละ 87 แต่ยังมีร้อยละ 13 ที่ยังไม่มีเพียงพอทางด้านอาหารการกิน

ลักษณะของการหาซื้ออาหาร จากผลการสัมภาษณ์ในตารางที่ 4.17 พบว่าแรงงานจะออกไปซื้ออาหารตามตลาดที่อยู่ใกล้กับที่พัก โดยคิดเป็นร้อยละ 74 และซื้อตามรถเร่ที่เข้ามาขายอาหารให้กับแรงงานตามที่พักร้อยละ 26

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการหาซื้ออาหาร

ลักษณะการหาซื้ออาหาร	จำนวน	ร้อยละ
ออกไปซื้อตามตลาดบริเวณที่พัก	74	74
รอซื้อที่รถเร่ที่เข้ามาขายตามที่พัก	26	26
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

เสื้อผ้าหรือเครื่องนุ่งห่ม ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ทางด้านเสื้อผ้าหรือเครื่องนุ่งห่ม โดยเป็น การศึกษาด้านความเพียงพอของเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม จากผลการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 4.18 โดย

ร้อยละ 93 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์มีความพึงพอใจเกี่ยวกับเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม และร้อยละ 7 ที่ยังมีเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอ

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความพึงพอใจทางด้านเครื่องนุ่งห่ม

ความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
พึงพอใจ	93	93
ไม่พึงพอใจ	7	7
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.19 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะสุขภาพ

สถานะสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ	รวม
ไม่มีโรคประจำตัว	92	92	42.40
มีโรคประจำตัว	8	8	3.70
อาหารเป็นพิษ	13	13	6.00
โรคท้องร่วง	26	26	11.98
โรคผิวหนัง	32	32	14.75
การป่วยทางจิต	46	46	21.20
▪ ซึมเศร้า	4	4	1.76
▪ วิดกกังวล	3	3	1.32
▪ ความกลัวต่างๆ	39	39	17.18
รวม	217	217	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สุขภาพอนามัย ผลการศึกษาทางด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งประกอบด้วย สภาวะสุขภาพ การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย และผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย ซึ่งผลที่ได้เป็นดังต่อไปนี้

สภาวะสุขภาพ จากผลการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 4.19 พบว่าแรงงานส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 42.40 นั้นไม่มีโรคประจำตัวโดยพบว่าแรงงานที่มีโรคประจำตัวเพียงร้อยละ 3.70 ซึ่งถือว่าไม่มาก และจากการสัมภาษณ์พบว่าร้อยละ 11.98 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้สัมภาษณ์นั้นเป็นโรคท้องร่วง และร้อยละ 6 ที่เคยเป็นอาหารเป็นพิษ เป็นโรคผิวหนังคิดเป็นร้อยละ 14.75 และป่วยเป็นโรคปวยทางจิตที่มีอาการเกี่ยวกับ ซึมเศร้า วิตกกังวล และหวาดกลัวคิดเป็นร้อยละ 21.20

การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย จากผลการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 4.20 พบว่าเมื่อไม่สบายหรือเจ็บป่วยโดยร้อยละ 40.71 ของผู้ให้สัมภาษณ์จะหยุดงาน ร้อยละ 36.73 จะซื้อยาตามร้านขายยามากิน ร้อยละ 12.83 จะไปหาหมอที่คลินิก ร้อยละ 8.85 จะไปหาหมอที่โรงพยาบาล และร้อยละ 0.89 จะรักษาด้วยวิธีแบบพื้นบ้าน

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

ประเภทของการรักษา	จำนวน	ร้อยละ
หยุดงาน	92	40.71
ไปหาหมอตามโรงพยาบาล	20	8.85
ซื้อยาตามร้านขายยามากิน	83	36.72
ไปหาหมอที่คลินิก	29	12.83
รักษาด้วยวิธีพื้นบ้าน	2	0.89
รวม	226	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

ผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย จากผลการศึกษา ดังตารางที่4.21 พบว่าเมื่อแรงงานเจ็บป่วยหรือไม่สบายโดยส่วนใหญ่ โดยคิดเป็นร้อยละ 39.56 ผู้ที่เป็นญาติพี่น้องที่มาทำงานด้วยกันจะเป็นผู้ช่วยเหลือเวลาเจ็บป่วย ร้อยละ 38.22 เป็นสามีหรือภรรยา (มาทำงานด้วยกัน) ที่ให้ความช่วยเหลือ เพื่อนที่ทำงานอยู่ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 18.67 และนายจ้างร้อยละ 2.67

ตารางที่4.21 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย

ผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีใคร	2	0.89
เพื่อนที่ทำงานด้วยกัน	42	18.67
ญาติที่เดินทางมาทำงานด้วยกัน	89	39.56
สามีหรือภรรยา	86	38.22
นายจ้าง	6	2.66
รวม	225	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สาธารณูปโภค ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ทางด้านสาธารณูปโภค ซึ่งประกอบด้วย ความเพียงพอของไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ และการคมนาคม เป็นต้น โดยผลที่ได้จากการศึกษา ดังตารางที่4.22 พบว่าแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์นั้นมีความเพียงพอในด้านระบบสาธารณูปโภค ซึ่งประกอบไปด้วย ความเพียงพอเกี่ยวกับไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ รวมถึงการคมนาคมที่เข้าถึงและสะดวกสบาย

ตารางที่ 4.22 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามความเพียงพอในด้านสาธารณูปโภค

สาธารณูปโภค	จำนวนร้อยละ	
	ความเพียงพอ	ความไม่เพียงพอ
• ไฟฟ้า	100	100
• น้ำดื่มน้ำใช้	100	100
• การคมนาคม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ

อุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ	จำนวนร้อยละ	
	มี	ไม่มี
• โทรทัศน์	93	93
• พัดลม	99	99
• เตารีด	3	3
• หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	81	81
• กระทะไฟฟ้า	68	68
• เตาแก๊ส	18	18
• กาต้มน้ำร้อนไฟฟ้า	4	4
• เทป/วิทยุ	97	97
• เครื่องเล่นดีวีดี	86	86

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

อุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวอาเซียนก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับด้านอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ พัดลม กระทะไฟฟ้า กาต้มน้ำ หม้อหุงข้าว เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาเป็นดังนี้ จากผลการสัมภาษณ์ใน ตารางที่ 4.23 พบว่าโดยส่วนมากแรงงานต่างด้าวอาเซียนก่อสร้างที่อาศัย

อยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยร้อยละ93 ของกลุ่มตัวอย่างจะมีทีวี ร้อยละ 99 มีพัดลม ร้อยละ97 มีเตปหรือวิทยุ มีเครื่องเล่นดีวีดีร้อยละ86 มีหม้อหุงข้าวร้อยละ81 และกระทะไฟฟ้าร้อยละ68 เป็นต้น

กิจกรรมสันทนาการต่างๆหลังเลิกงาน ในการศึกษาทางด้านกิจกรรมสันทนาการต่างๆ หลังจากเลิกงานหรือวันหยุดของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การพักผ่อน การสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนหรือญาติ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่4.24 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมสันทนาการ

ประเภทกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	0	0
ดูทีวี	100	32.79
ฟังเพลง/ร้องเพลง	98	32.13
การสังสรรค์	95	31.15
ออกกำลังกาย	12	3.93
รวม	305	100

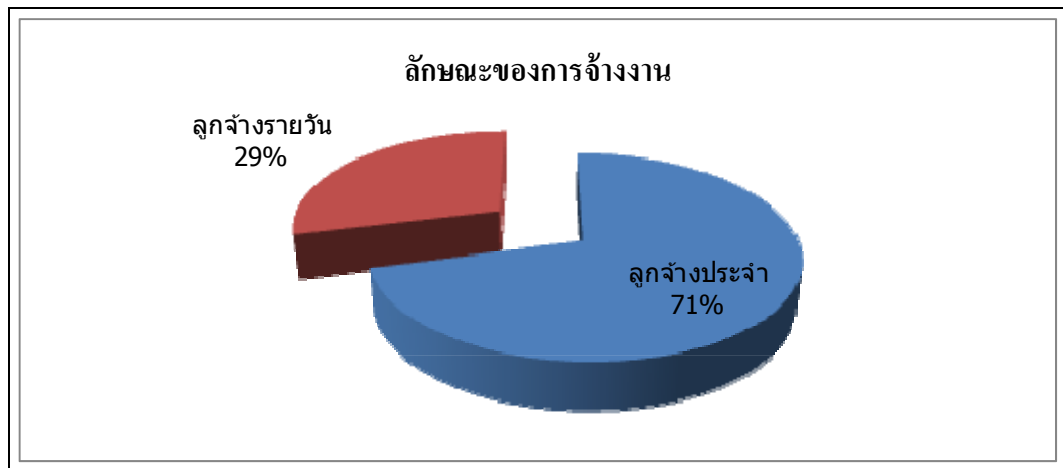
ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

จากผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังตารางที่4.24 พบว่าแรงงานจะใช้เวลาว่างหลังเลิกงานหรือวันหยุดเพื่อการพักผ่อนไปกับการดูทีวีโดยคิดเป็นร้อยละ 32.79 และพักผ่อนโดยการฟังเพลงหรือร้องเพลงคิดเป็นร้อยละ 32.13 การสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน หรือญาติพี่น้องและครอบครัวที่มาทำงาน และพักอยู่ด้วยกันร้อยละ 31.15

4.2 สภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

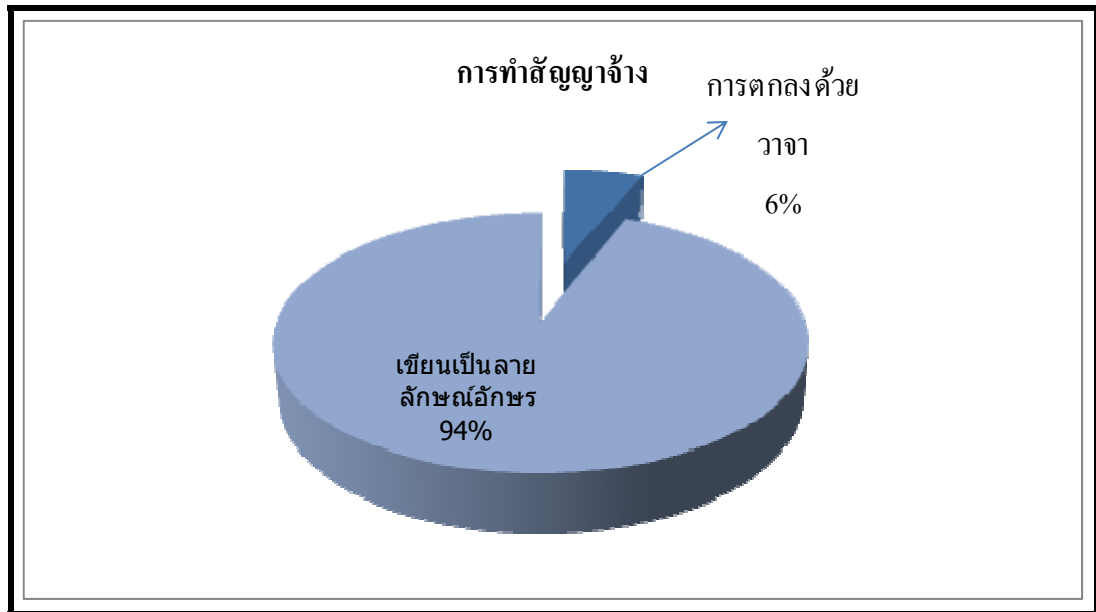
สภาพการทำงานของแรงงาน ในการศึกษาด้านสภาพการทำงาน ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะของการจ้างงาน ลักษณะของการทำสัญญาจ้างงาน จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน วันหยุด ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน สวัสดิการที่ได้รับจากนายจ้าง รวมถึงด้านรายได้ ได้แก่ ค่าจ้างที่ได้ต่อวัน รายได้พิเศษอื่นๆที่นอกเหนือจากการทำงานปกติ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นต้น โดยผลที่ได้จากการศึกษาเป็นดังต่อไปนี้

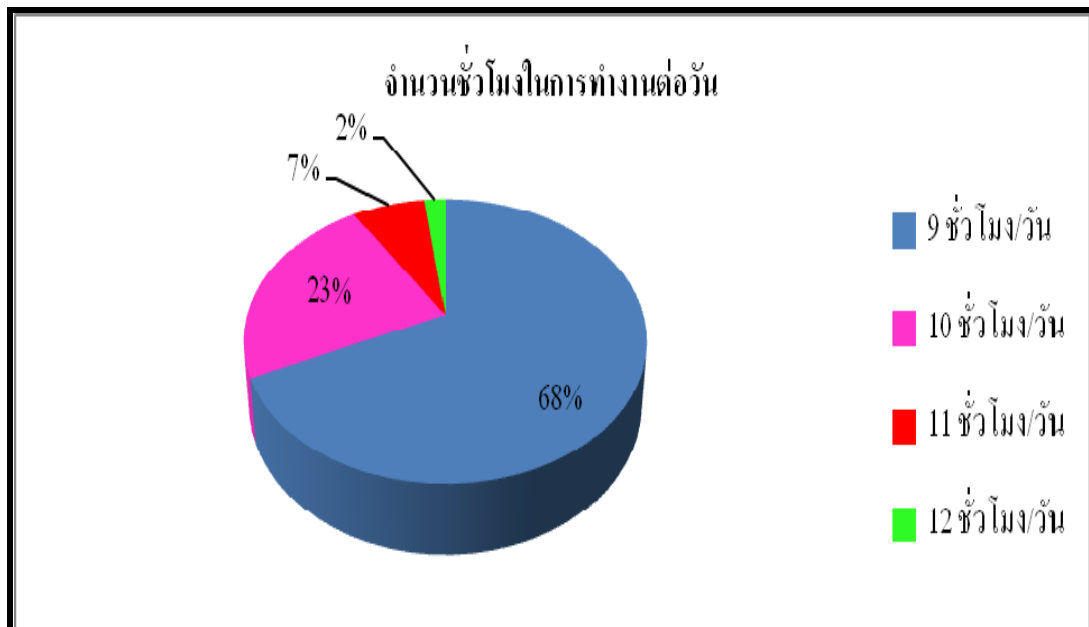
ภาพที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามลักษณะของการจ้างงาน

ลักษณะของการจ้างงาน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยผลที่ได้จากการศึกษา ในภาพที่ 4.1 พบว่าแรงงานโดยส่วนใหญ่จะถูกจ้างในลักษณะการจ้างงานแบบเป็นลูกจ้างรายวันโดยคิดเป็นร้อยละ 71 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้สัมภาษณ์ และร้อยละ 29 จะถูกจ้างในลักษณะเป็นแบบลูกจ้างประจำ

การทำสัญญาจ้าง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 94 ของแรงงานที่ให้สัมภาษณ์จะมีการทำสัญญาการทำงานด้วยการเซ็นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยที่มีการตกลงด้วยวาจา มีเพียงร้อยละ 6

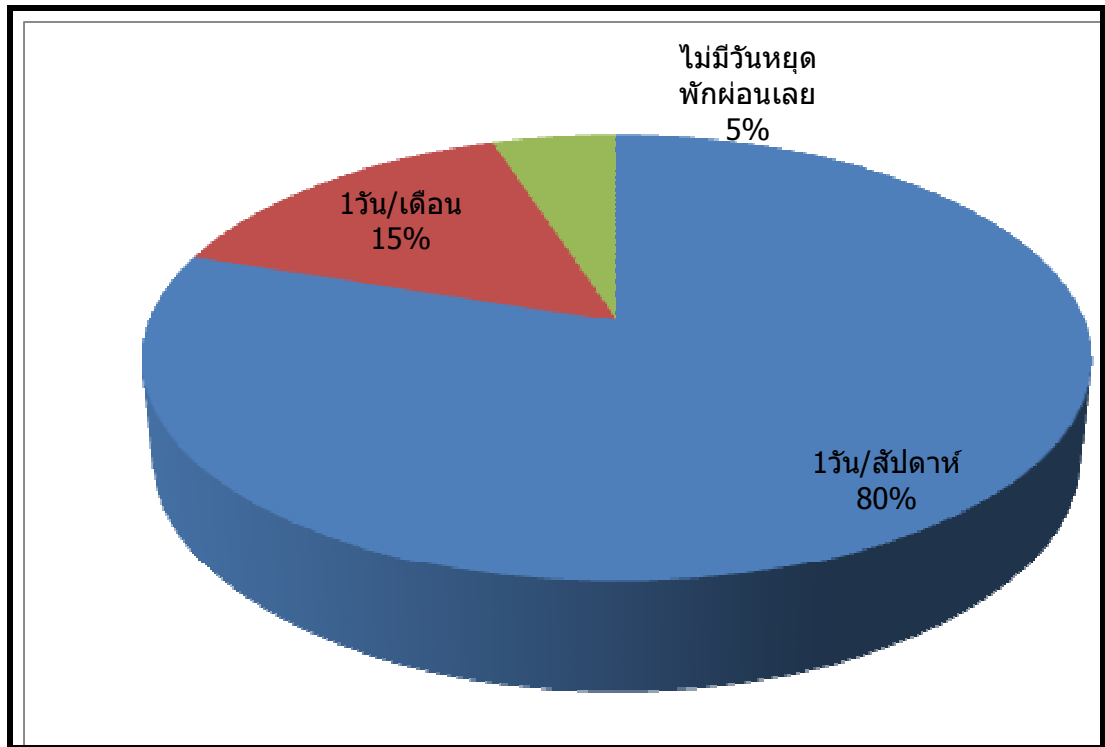
ภาพที่4.2 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามการทําสัญญาจ้าง

ภาพที่4.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน

ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อวัน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่4.3 พบว่าส่วนใหญ่แรงงานจะทำงาน

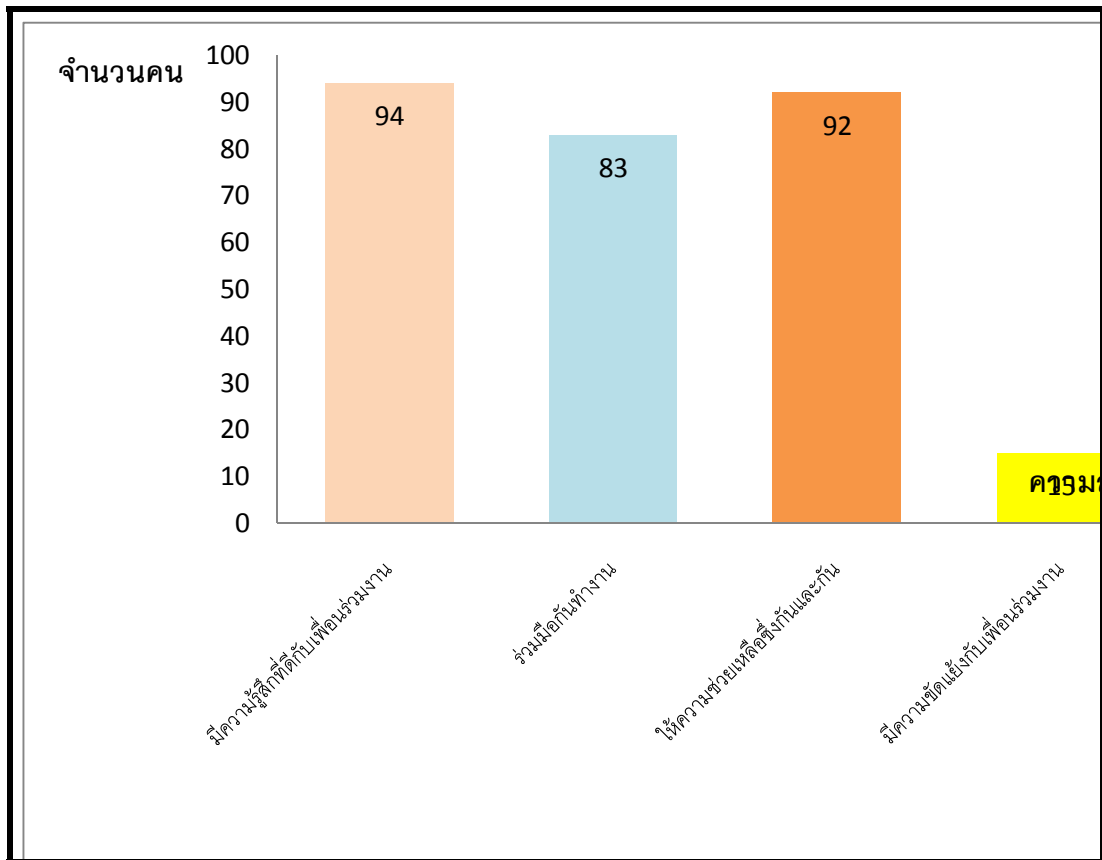
โดยเฉลี่ยวันละ 9 ชั่วโมง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 68 ของผู้ที่ทำการตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 23 ทำงานวันละ 10 ชั่วโมง และ 11 ชั่วโมงต่อวันร้อยละ 7 สำหรับผู้ที่ทำงานเฉลี่ยวันละ 12 ชั่วโมงคิดเป็นร้อยละ 2

ภาพที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวันหยุด

วันหยุด จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่ 4.4 จะเห็นว่าประมาณร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้สัมภาษณ์จะมีวันหยุดพักผ่อนหนึ่งวันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 15 มีวันหยุดหนึ่งวันต่อเดือน และร้อยละ 2 ที่ไม่มีวันหยุดจากการทำงานเลย

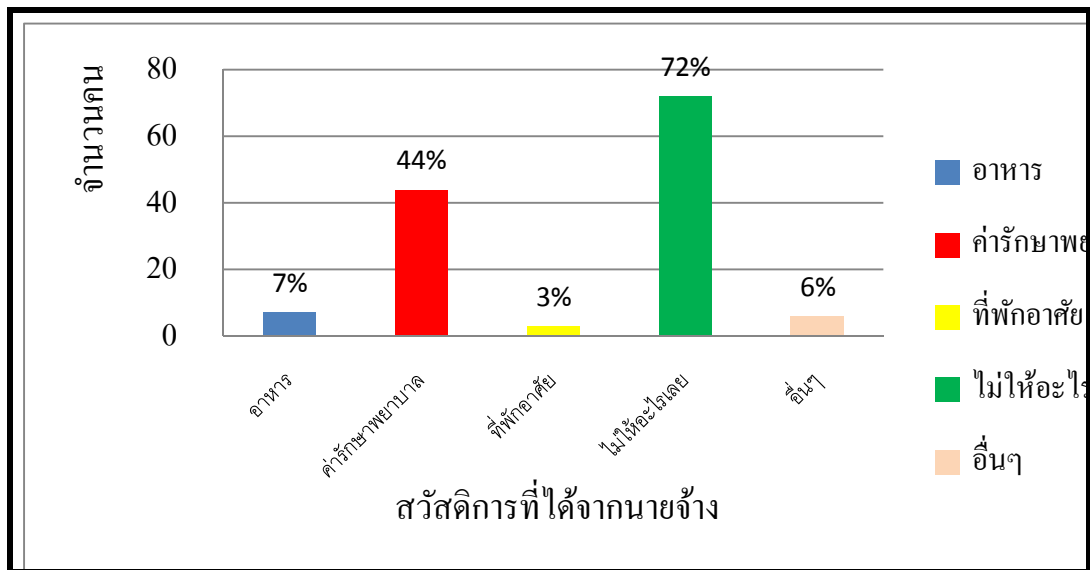
ความสัมพันธ์ในการทำงาน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่ 4.5 จะพบว่ากลุ่มแรงงานที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 94 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.10 มีความรู้สึกดีกับเพื่อนที่ทำงานอยู่ด้วยกัน มีจำนวน 83 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 29.23 ที่บอกว่ามีความร่วมมือกันระหว่างการทำงาน และ 92 คนที่บอกว่าให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยคิดเป็นร้อยละ 32.40 และ 15 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5.28 ที่บอกว่ามีความขัดแย้งกันระหว่างกันทำงานบ้าง

ภาพที่4.5 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามสัมพันธ์ในการทำงาน

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สวัสดิการที่ได้จากนายจ้าง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่4.6 พบว่ามีคนที่ได้รับสวัสดิการจากนายจ้างในด้านอาหารจำนวน 7 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5.30 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 44 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 ที่ได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลจากนายจ้าง สวัสดิการด้านเสื้อผ้าร้อยละ 4.55 สวัสดิการด้านที่พักอาศัยร้อยละ 2.27 และที่ไม่ได้รับสวัสดิการใดๆเลยจากนายจ้างมีจำนวน 72 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 54.55

ภาพที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสวัสดิการที่ได้จากนายจ้าง

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

รายได้ ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงานของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ที่เกี่ยวกับด้านรายได้ ที่ประกอบด้วย ค่าจ้างที่ได้รับต่อวัน รายได้พิเศษอื่นๆที่นอกเหนือจากการทำงานปกติ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นต้น โดยผลที่ได้จากการศึกษาเป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.25 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับค่าจ้างเฉลี่ยต่อวัน

ค่าจ้าง/วัน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 200 บาท	0	0
201 – 250 บาท	15	15
251 – 300 บาท	37	37
301 – 350 บาท	22	22
มากกว่า 350 บาท	26	26
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ค่าจ้างที่ได้รับต่อวัน จากผลการสัมภาษณ์ที่ได้ ดังตารางที่4.25 พบว่าแรงงานจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อวัน วันละ (251 – 300) บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 37 มีแรงงานที่ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อวันที่สูงกว่า 350 บาท คิดเป็นร้อยละ 26 แรงงานที่มีรายได้ระหว่าง (301 -350) บาท คิดเป็นร้อยละ 22 และมีแรงงานที่ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อวันระหว่าง (201 – 250) คิดเป็นร้อยละ 15

รายได้พิเศษอื่นๆที่นอกเหนือจากการทำงานปกติ จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ตารางที่4.26 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 97 ไม่ได้มีรายได้เสริมหรือรายได้พิเศษใดๆที่นอกเหนือจากค่าจ้างที่ได้จากการทำงานปกติ มีเพียงร้อยละ 3 ที่ตอบว่ามีรายได้พิเศษอื่นนอกจากค่าจ้างที่ได้จากการทำงานปกติ

ตารางที่4.26 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการมีรายได้พิเศษนอกเหนือจากการทำงานปกติ

รายได้พิเศษนอกเหนือจากทำงานปกติ	จำนวน	ร้อยละ
มี	3	3
ไม่มี	97	97
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ค่าใช้จ่าย ในการศึกษาด้านค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ค่าอาหารเฉลี่ยต่อเดือน และค่าที่อยู่เฉลี่ยต่อเดือน เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้เป็นดังนี้

ค่าใช้จ่ายด้านอาหารเฉลี่ยต่อเดือน จากผลการศึกษา ดังตารางที่4.27 แรงงานโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 47 จะมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับอาหารการกินในแต่ละเดือนประมาณเดือนละ 2,700 -3,000 บาท ร้อยละ 36 ประมาณเดือนละ 2,401 – 2,700 บาท โดยมีเพียงร้อยละ 3 ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารการกินมากกว่า 3,000 บาท และร้อยละ 3 ที่ต่ำกว่า 1,500 บาท

ตารางที่4.27 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายด้านอาหารเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,500 บาท	0	0
1,501 – 1,800 บาท	3	3
1,801 – 2,000 บาท	4	4
2,001 – 2,400 บาท	7	7
2,401 – 2,700 บาท	36	36
2,701 – 3,000 บาท	47	47
มากกว่า 3,000 บาท	3	3
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาที่ได้ ดังตารางที่4.28 โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 33 แรงงานจะมีค่าใช้จ่ายในด้านที่อยู่อาศัยประมาณเดือนละ (1,001 – 1,200) บาท ร้อยละ31 (1,201 – 1,500) บาท และร้อยละ 26 ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยประมาณเดือนละ (1,500 – 1,800) สำหรับคนที่มากกว่า 1,800 บาทโดยคิดเป็นร้อยละ 6 และคนที่มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยที่ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตารางที่4.28 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่าย(ต่อเดือน)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	4	4
1,001 – 1,200 บาท	33	33
1,201 – 1,500 บาท	31	31
1,501 – 1,800 บาท	26	26
1,801 – 2,000 บาท	6	6
มากกว่า 2,000 บาท	0	0
รวม	100	100

ที่มา: จากการศึกษา

การออม ในการศึกษาในด้านการออมเฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ได้จากการศึกษา ในตารางที่ 4.29 พบว่าร้อยละ 37 จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้สัมภาษณ์มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมเฉลี่ยในแต่ละเดือนที่มากกว่า 2,000 มีเงินเหลือเก็บออมประมาณเดือนละ (1,800 – 2,000) บาท คิดเป็นร้อยละ 28 (1,501 – 1,800) ร้อยละ 17 และไม่มีเงินสำหรับเก็บออมเลยคิดเป็นร้อยละ 6

ตารางที่ 4.29 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับการออมต่อเดือน

การออมต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีเลย	6	6
ต่ำกว่า 1,000 บาท	0	0
1,001 – 1,200 บาท	7	7
1,201 – 1,500 บาท	5	5
1,501 – 1,800 บาท	17	17
1,801 – 2,000 บาท	28	28
มากกว่า 2,000 บาท	37	37
รวม	100	100

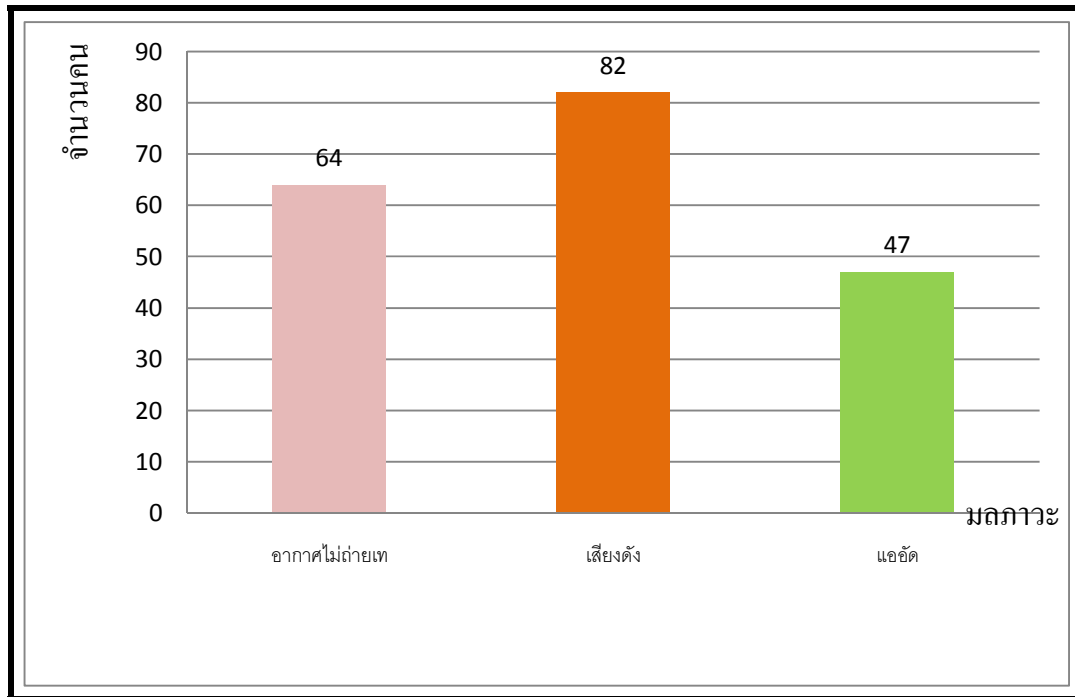
ที่มา: จากการศึกษา

4.3 สภาพปัญหาต่างๆของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาต่างๆ ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย การทะเลาะวิวาท หรือชกต่อยและสาเหตุของการทะเลาะวิวาท ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปัญหาการเอนกการพนันและสาเหตุของการเอนกการพนัน ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน ปัญหาอันตรายที่เกิดจากการทำงาน ปัญหาสภาพแวดล้อมการทำงาน ตลอดจนปัญหาทางด้านหนี้สินและสาเหตุของการเกิดหนี้สิน เป็นต้น

ปัญหาสภาพแวดล้อมบริเวณที่พัก จากผลที่ได้จากการศึกษา ในภาพที่ 4.7 พบว่าแรงงานจะประสบกับสภาพปัญหาทางมลภาวะแวดล้อม เกี่ยวกับการมีเสียงดังรบกวน จำนวน 92 คนหรือคิด

เป็นร้อยละ 42.49 ประสบกับปัญหาทางด้านการถ่ายเทของอากาศจำนวน 64 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 33.16 และประสบกับปัญหาความแออัดจำนวน 47 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 24.3

ภาพที่ 4.7 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามปัญหาสภาพแวดล้อม

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

ตารางที่ 4.30 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามปัญหาการทะเลาะวิวาท

การทะเลาะวิวาทหรือการชกต่อย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีเลย	13	13
นานๆที่จะมีครั้งหนึ่ง	87	87
รวม	100	100

ที่มา : จากการสำรวจ

การทะเลาะวิวาทหรือชกต่อย จากผลการศึกษา ดังตารางที่4.30 พบว่าประมาณร้อยละ 87 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีปัญหาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทหรือว่าการชกต่อยซึ่งนานๆทีก็จะมึครั้งหนึ่ง และร้อยละ 13 ที่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการชกต่อยเลย

สาเหตุของการทะเลาะวิวาทหรือชกต่อย จากผลการศึกษา ดังตารางที่4.31 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสาเหตุเรื่องการทะเลาะวิวาทและการชกต่อยกันโดยร้อยละ 62.86 มีสาเหตุมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 28.57 มีสาเหตุมาจากรื่องชู้สาว ร้อยละ 5 มีสาเหตุมาจากความขัดแย้งที่เกิดจากการทำงาน และร้อยละ 3.57 มีสาเหตุมาจากการเล่นการพนัน

ตารางที่4.31 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสาเหตุที่มีการทะเลาะวิวาทและชกต่อย

สาเหตุการทะเลาะวิวาทและชกต่อย	จำนวน	ร้อยละ
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	88	62.86
การเล่นการพนัน	5	3.57
ความขัดแย้งในการทำงาน	7	5
เรื่องชู้สาว	40	28.57
รวม	140	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จากผลการศึกษา ดังตารางที่4.32 พบว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างนั้นมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์บ่อยครั้ง และร้อยละ 15 นานๆทีจะมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ครั้งหนึ่ง และมีผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย โดยคิดเป็นร้อยละ 5 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้สัมภาษณ์ทั้งหมด

ตารางที่ 4.32 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
บ่อยครั้ง	80	80
นานๆทีจะมีครั้ง	15	15
ไม่มีเลย	5	5
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.33 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนชวน	7	2.48
เพื่อคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน	90	31.91
เพื่อคลายความเศร้าหรือเสียใจ	60	21.28
เพื่อคลายความเหงา	40	14.18
เพื่อคลายความเครียด	80	28.37
แก้เซ็ง	3	1.06
เพื่อเป็นการสังสรรค์หรือดีใจ	2	0.71
รวม	282	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จากผลการศึกษา ในตารางที่4.33 พบว่าสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยร้อยละ 31.91 มีสาเหตุมาจากดื่มเพื่อเป็นการคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ร้อยละ 28.37 ดื่มเพื่อเป็นการคลายความเครียด ร้อยละ 21.28 ดื่มเพื่อคลายความเศร้าและความเสียใจ ร้อยละ 14.18 เป็นการดื่มเพื่อคลายความเหงา ร้อยละ 2.48 ดื่มเพราะเพื่อนชวน ร้อยละ 1.06 ดื่มเพื่อแก้เซ็ง และร้อยละ 0.71 เป็นการดื่มเพื่อเป็นการสังสรรค์

การเล่นการพนันจากผลการศึกษา ในตารางที่4.34 พบว่าร้อยละ 68.60 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์มีการเล่นหวย ร้อยละ 6.61 เล่นไพ่ ร้อยละ 6.61 แทงบอล และร้อยละ 12.40 ที่ไม่เล่นการพนันใดๆเลย

ตารางที่4.34 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการเล่นการพนันแต่ละประเภท

ประเภทของการพนัน	จำนวน	ร้อยละ
การเล่นไพ่	8	6.61
การเล่นไฮโล	7	5.78
การแทงบอล	8	6.61
การแทงหวย	83	68.60
ไม่มีเลย	15	12.40
รวม	121	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สาเหตุของการเล่นการพนัน จากผลการศึกษา ในตารางที่4.35 พบว่าสาเหตุของการเล่นการพนันของกลุ่มตัวอย่าง โดยร้อยละ 43.89 มีสาเหตุมาจากความต้องการเสี่ยงโชคลาก ร้อยละ 35.56 มีสาเหตุในการเล่นกาพนันเพราะมีเวลาว่างหลังเลิกงาน ร้อยละ 11.11 เล่นการพนันเพื่อเป็นการหารายได้ และร้อยละ 9.44 เล่นการพนันเพื่อเป็นการสร้างความสนุกสนาน

ตารางที่4.35 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสาเหตุของการเล่นการพนัน

สาเหตุการเล่นการพนัน	จำนวน	ร้อยละ
มีเวลาว่างหลังเลิกงาน	64	35.56
เป็นการเสี่ยงโชค	79	43.89
เป็นการหารายได้	20	11.11
เพื่อความสนุกสนาน	17	9.45
รวม	180	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน จากผลการศึกษา ในตารางที่4.36 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีปัญหาทางด้านสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน โดยร้อยละ 29.82 โดยพบว่ามีอาการกล้ามเนื้ออักเสบ ร้อยละ 29.47 พบว่ามีอาการปวดหลัง ร้อยละ 29.12 มีการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อร่างกาย และร้อยละ 11.58 มีอาการปวดคอ

ตารางที่4.36 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน

ปัญหาสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
การปวดเมื่อยตามร่างกาย	83	29.12
ปวดหลัง	84	29.47
ปวดคอ	33	11.58
กล้ามเนื้ออักเสบ	85	29.83
รวม	285	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

อันตรายที่เกิดจากการทำงาน จากผลการศึกษา ในตารางที่4.37 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 33 ได้ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการทำงานเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการยกหรือการขนย้ายวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 32.30 ประสบปัญหาอันตรายจากการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักร ร้อยละ 19.10 ประสบปัญหาอันตรายจากการนั่งร้านหรือค้ำยัน และร้อยละ 11.81 ประสบกับปัญหาอันตรายที่เกิดจากการใช้เครื่องเจาะเสาเข็ม

ตารางที่4.37 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามลักษณะอันตรายที่เกิดจากการทำงาน

ลักษณะของอันตราย	จำนวน	ร้อยละ
อันตรายจากการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร	93	32.30
อันตรายจากการยกหรือการขนย้ายวัสดุอุปกรณ์	95	33.00
อันตรายจากการนั่งร้านหรือค้ำยัน	55	19.10
อันตรายจากการใช้เครื่องเจาะเสาเข็ม	34	11.80
ถูกของมีคมบาด	7	2.41
ตะปูตำ	4	1.39
รวม	288	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สภาพแวดล้อมในการทำงาน จากผลการศึกษา ในตารางที่4.38 พบว่าร้อยละ 42.73 ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับเสียงที่ดังขณะทำงาน ร้อยละ 39.21 ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการทำงานที่เป็นฝุ่น ร้อยละ 11 มีปัญหาเกี่ยวกับความร้อน ร้อยละ 4.00 มีปัญหาเกี่ยวกับความอบอ้าวของสภาพอากาศ และร้อยละ 3.06 ที่มีปัญหาเกี่ยวกับความเปียกชื้นระหว่างการทำงาน

ตารางที่4.38 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสภาพแวดล้อมในการทำงาน

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ความอบอ้าว	9	4.00
เป็นฝุ่น	89	39.21
เปียกเมื่อฝนตก	7	3.06
ร้อน	25	11.00
เสียงดัง	97	42.73
รวม	227	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

หนังสือ จากผลการศึกษา ในตารางที่4.39 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ร้อยละ 93 ไม่มีหนังสือ มีร้อยละ 7 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ

ตารางที่4.39 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการเป็นหนังสือ

หนังสือ	จำนวน	ร้อยละ
มีหนังสือ	7	7
ไม่มีหนังสือ	93	93
รวม	100	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.40 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสาเหตุของการเป็นหนี้

สาเหตุของการเป็นหนี้	จำนวน	ร้อยละ
ความยากจนของครอบครัว	65	35.33
เล่นการพนัน	45	24.40
ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	74	40.22
รวม	184	100

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้นจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงมีมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ และการคิดร้อยละจึงคิดตามจำนวนผู้ที่เลือกคำตอบในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนผู้ที่ตอบทั้งหมด

สาเหตุของการเป็นหนี้ จากผลการศึกษา ในตารางที่ 4.40 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ โดยร้อยละ 40.22 มีสาเหตุในการเป็นหนี้เนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 35.33 มีสาเหตุในการเป็นหนี้มาจากที่ครอบครัวนั้นยากจนหรือมีรายได้น้อยพอ ร้อยละ 24.46 เป็นหนี้เนื่องจากมีสาเหตุมาจากการเล่นการพนัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง สภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปและสภาพสังคมของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ สภาพเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ และสภาพปัญหาในด้านต่างๆของแรงงานต่างด้าว อาชีพก่อสร้างย่านที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) จากการศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Study Research) โดยได้ทำแบบสัมภาษณ์ขึ้นมาและนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย 52 คน และเพศหญิง 48 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 100 คน โดยแบ่งออกเป็นเพศชายจำนวน 52 คน และเพศหญิงจำนวน 48 คน พบว่าร้อยละ 67 เป็นคนสัญชาติไทยใหญ่ รองลงมามีสัญชาติเป็นไทยใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 19 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 74 ส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวที่มีอายุอยู่ระหว่าง (26 – 30) ปี โดยร้อยละ 77 มีสถานภาพแต่งงานแล้ว มีเพียง ร้อยละ 14 ที่ยังโสดอยู่ และพบว่าโดยแรงงานส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละ 33 โดยมีนัดในด้านงานฉาบ ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้อ่านและเขียนภาษาไทยไม่เป็น แต่ก็ยังพอพูดภาษาไทยได้บ้าง โดยคิดเป็นร้อยละ 28 ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สำหรับครอบครัวนั้น โดยร้อยละ 38 ที่มีบุตร 3 คน ซึ่งในแต่ละเดือนครอบครัวจะมีรายได้ประมาณ 9,000 กว่าบาทและมีค่าใช้จ่ายประมาณ 5,000 กว่าบาท แรงงานจึงพอมีเงินเหลือเก็บออมอยู่บ้าง และโดยร้อยละ 87 ของแรงงานที่ตอบแบบสัมภาษณ์นั้นมีครอบครัวที่รักใคร่ปรองดองกันดี

ด้านสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้าง ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่าประมาณร้อยละ 74 จะพักอาศัยอยู่ตามห้องเช่าหรือบ้านเช่าเฉพาะ

ครอบครัวที่มาทำงานอยู่ด้วยกัน ใกล้ๆที่พักจะมีตลาดสามารถไปหาซื้อข้าวปลาอาหารได้ง่าย และมีเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 93 และพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวใดๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 42.40 ส่วนการป่วยทางจิตเกี่ยวกับความกลัวต่างๆนั้นคิดเป็นร้อยละ 20.26 โดยเวลาใดที่แรงงานป่วยหรือไม่สบายขึ้นมานั้น ร้อยละ 40.71 จะหยุดงานและก็ไปหาซื้อยาตามร้านขายยามากินเองตามร้านขายยา คิดเป็นร้อยละ 36.72 โดยร้อยละ 39.56 บอกว่าป่วยหรือไม่สบายมากมายจนไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ญาติก็จะคอยช่วยเหลือ สำหรับบริเวณรอบๆบ้านเช่าหรือห้องเช่าที่แรงงานพักอยู่มีไฟฟ้า มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอต่อการบริโภคในการดำรงชีวิตสามารถเดินทางได้สะดวกสบายด้วยถนนที่เป็นคอนกรีต ภายในบ้านเช่าหรือห้องเช่าของแรงงานประมาณร้อยละ 93 ที่พบว่ามีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ เช่น พัดลม ทีวี เทปหรือวิทยุ เครื่องเล่นดีวีดี หม้อหุงข้าว และกระทะไฟฟ้า เป็นต้น เมื่อแรงงานเลิกงานกลับมาหรือว่าวันไหนที่เป็นวันหยุดพวกเขาจะพักผ่อนด้วยการดูทีวี คิดเป็นร้อยละ 32.79 ฟังเพลงร้อยละ 32.13 และสังสรรค์กับเพื่อนหรือว่าญาติ คิดเป็นร้อยละ 31.15

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ร้อยละ 71 ที่เป็นลูกจ้างแบบรายวันซึ่งมีตกลงทำสัญญาการจ้างด้วยการเซ็นเป็นลายลักษณ์อักษรคิดเป็นร้อยละ 94 โดยประมาณร้อยละ 37 นั้นได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างจากการทำงานประมาณวันละ (251 – 300) บาทต่อวัน และร้อยละ 97 ของแรงงานที่ไม่มีรายได้พิเศษใดๆเลยนอกจากค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงานในแต่ละวัน ในแต่ละวันนั้นแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 68 จะเริ่มทำงานตั้งแต่วันที่ 8:00 – 17:30 โดยเฉลี่ยแล้วก็ประมาณวันละ 8 - 9 ชั่วโมงต่อวัน โดยร้อยละ 80 จะมีวันหยุดพักผ่อน 1 วันต่อสัปดาห์ จากการศึกษา พบว่า ร้อยละ 33.10 มีความรู้สึกที่ดีกับเพื่อนที่ทำงานอยู่ด้วยกันโดยการทำงานจะไปในลักษณะร่วมมือกันทำงาน คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และประมาณร้อยละ 33.33 ที่ได้รับสวัสดิการจากนายจ้างเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในด้านค่ารักษาพยาบาล และในแต่ละเดือนนั้นแรงงานคิดเป็นร้อยละ 36 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารเฉลี่ยแล้วประมาณเดือนละ (2,701 – 3,000) บาท และร้อยละ 33 ที่มีค่าที่พักเดือนละ (1,001 – 1,200) บาท และพบว่าในแต่ละเดือนแรงงานก็จะมีเงินเหลือสำหรับออมมากกว่า 2,000 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 37

สำหรับสภาพปัญหาในด้านต่างๆของแรงงานต่างด้าว จากการศึกษาพบว่า แรงงานร้อยละ 42.49 นั้นประสบกับปัญหาทางด้านมลภาวะแวดล้อมของที่พักที่มีเสียงดังรบกวน และประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทหรือชกต่อยกัน โดยร้อยละ 87 ที่บอกว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทหรือการชกต่อยนั้นนานๆทีถึงจะมีครั้งหนึ่ง ส่วนสาเหตุก็มาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 62.86 ซึ่งร้อยละ 80 พบว่า แรงงานมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์บ่อยมาก ร้อยละ 31.91

บอกว่าการช่วยคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน รองลงมาคือเพื่อคลายความเครียด โดยคิดเป็นร้อยละ 28.37 และพบว่าแรงงานมีการเล่นการพนันโดยเฉพาะการแทงหวย คิดเป็นร้อยละ 68.60 รองลงมาร้อยละ 6.61 เล่นไพ่และแทงบอล โดยสาเหตุในการเล่นการพนันร้อยละ 43.89 บอกว่าเพื่อเป็นการเสี่ยงโชคเสี่ยงลาภ ส่วนสภาพปัญหาที่เกิดการทำงาน โดยร้อยละ 29.82 ตอบว่าพวกเขามักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการอักเสบของกล้ามเนื้อ รองลงมาคือการปวดหลังคิดเป็นร้อยละ 29.47 และปวดเมื่อยตามร่างกายคิดเป็นร้อยละ 29.12 และบ่อยครั้งที่มักจะประสบอุบัติเหตุซึ่งเกิดจากการยกหรือขนย้ายวัสดุอุปกรณ์ในระหว่างการทำงานคิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรระหว่างการทำงานคิดเป็นร้อยละ 32.30 และร้อยละ 39.21 บอกว่าการทำงานก่อสร้างแรงงานต้องเผชิญกับฝุ่นและความร้อน และอย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 93 ไม่มีหนี้สิน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

1. จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าวต่างไม่ได้รับการศึกษา ทำให้มีความรู้และความสามารถน้อย และครอบครัวยังมีสมาชิกจำนวนหลายคน ประกอบกับยังมีนิสัยที่ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามแนวคิดเกี่ยวกับ “สาเหตุของความยากจน” ของ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548), (หน้า50-51) ซึ่งสาเหตุของความยากจนมาจาก ปัจจัย 3 ประการ เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยทางการเมือง โดยปัจจัยทางสังคม เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เช่น ฝักใฝ่อบายมุข ครอบครัวมีครอบครัวขนาดใหญ่ มีหัวหน้าครอบครัวมีความรู้ต่ำ ทักษะการทำมาหากินมีน้อย สมาชิกในครอบครัวต่างก็ขาดการศึกษา ครอบครัวนั้นก็มักจะกลายเป็นครอบครัวยากจน โอกาสที่จะมีงานทำที่ดีมีรายได้ก็น้อยและมีโอกาสที่จะเป็นคนยากจนมากกว่าผู้มีความรู้

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยที่สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตของแรงงานทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจและสังคม ซึ่งคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย หมายถึง อาหารและโภชนาการ เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมที่บริสุทธิ์ คุณภาพชีวิตทางด้านจิตใจ หมายถึง ความมีคุณธรรม มีศีลธรรม และจริยธรรมในตัวเองและสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดีต่อชาติ ความมีเกียรติศักดิ์ศรี ความเชื่อมั่นศรัทธา ความพึงพอใจ และสำหรับด้านคุณภาพชีวิตทางสังคม หมายถึง การศึกษาและการประกอบอาชีพที่เหมาะสม เป็นผู้มีระเบียบวินัย จากผลการศึกษาแล้วแสดงให้เห็นได้ว่า แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ขาดคุณภาพชีวิตที่ดี

การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีในด้านร่างกาย จากผลการศึกษา พบว่า ในสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยไม่ถูกสุขลักษณะ ในด้านกิจกรรมของแรงงานในเวลารว่างที่นำมาซึ่งปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และเป็นสาเหตุในการทะเลาะวิวาท ทั้งหมดที่พูดมาเกี่ยวข้องกับการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีทั้งทางด้านร่างกายและสังคม ซึ่งทั้งสองปัญหานี้จะมีผลทำให้เกิดความบั่นทอนสภาวะสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การบั่นทอนทางด้านร่างกาย และผลทางด้านจิตใจถือเป็นผลมาจากปัญหาการทะเลาะวิวาทที่จะสะท้อนถึงสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน ทั้งเพื่อนร่วมงาน นายจ้าง ญาติพี่น้อง รวมถึงครอบครัวได้เช่นกัน ซึ่งจากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ กำลังมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีในด้านนี้ เนื่องจากว่าแรงงานมีพฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสมผิดศีลธรรมอันดี

2. สำหรับด้านสภาพเกี่ยวกับสภาพการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า แรงงานร้อยละ 71 เป็นลูกจ้างแบบรายวันแสดงว่าสภาพการจ้างของแรงงานเช่นนี้ สะท้อนถึงความไม่มั่นคงในการมีงานทำ โดยแรงงานมีโอกาสที่จะถูกเลิกจ้างเมื่อไหร่ก็ได้ โดยในเรื่องของค่าจ้างซึ่งร้อยละ 37 ได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างจากการทำงานเฉลี่ยวันละ (251 – 300) บาทต่อวัน เท่ากับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดเชียงใหม่ 252 บาทต่อวัน แสดงว่าแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานก่อสร้างอยู่เชียงใหม่มีสภาพการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในด้านความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ในแต่ละวันนั้น แรงงานจะทำงานเฉลี่ยแล้วประมาณวันละ 8 - 9 ชั่วโมงต่อวันคิดเป็นร้อยละ 68 ซึ่งเท่ากับจำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานทั่วไปที่ถูกกำหนดไว้ตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามกรมสวัสดิการแรงงานกำหนด ประมาณร้อยละ 33.33 ที่ได้รับสวัสดิการจากนายจ้างเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในด้านค่ารักษาพยาบาล และในแต่ละเดือนนั้นแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 36 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารเฉลี่ยแล้วประมาณเดือนละ (2,701 – 3,000) บาท และร้อยละ 33 ที่มีค่าที่พักเดือนละ (1,001 – 1,200) บาท และพบว่าในแต่ละเดือนแรงงานก็จะมีเงินเหลือสำหรับออมมากกว่า 2,000 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 37

สภาพปัญหาต่างๆที่แรงงานประสบ พบว่า การทำงานมีปัญหาทางด้านเสียงดัง เนื่องจากแรงงานต้องเผชิญอยู่กับ ความดังของเสียงเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างในการทำงานก่อสร้าง เผชิญกับอากาศที่ร้อนและอบอ้าว เนื่องจากการถ่ายเทของอากาศไม่สะดวกและมีฝุ่นที่เกิดจากกระบวนการทำงาน สภาพเช่นนี้ มีความสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ มานิช ณรงค์เพชร (2548, หน้า 104 – 107, 115 - 116) ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตการทำงาน ของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม เขตอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษา

พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงานเกี่ยวกับการระบายอากาศ ฝุ่น ละอองน้ำ สารตะกั่ว สารเคมีมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องความแออัดของสถานที่การทำงาน

รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์การก่อสร้าง การยกหรือขนย้ายวัสดุอุปกรณ์ และการขึ้นไปนั่งบนร้านหรือค้ำยัน โดยร้อยละ 33 บอกว่าเคยได้รับอุบัติเหตุอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ สภาพปัญหาที่เกิดจากการทำงานเหล่านี้ ตามแนวคิดของ ชมพูศักดิ์ พูลเกษ และกุศล สุนทรธาดา (2532, หน้า 41) กล่าวว่า สภาพปัจจัยในการทำงานด้าน “เออโกโนมิกส์” เกี่ยวกับการออกแบบงานให้เหมาะสมกับคนทำงาน ทั้งทางกายวิภาค สรีรวิทยา และจิตวิทยา เพื่อให้บุคคลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขสบาย โดยพิจารณาองค์ประกอบเกี่ยวกับการทำงาน คือ ด้านกายวิภาคศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบงานที่เหมาะสม จะทำให้คนงานทำงานด้วยความรู้สึกสบาย ปราศจากความตึงเครียดและความเค้น ซึ่งจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ในด้านสรีรวิทยาสังแวดล้อมโดยพิจารณาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สารเคมี ชีวะ และฟิสิกส์ เช่น ความร้อน แสง เสียง สารเคมี เชื้อโรคต่างๆ ที่อาจมีผลต่อสุขภาพร่างกาย จากแนวคิดนี้กล่าวได้ว่าแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ไม่ได้อยู่ในสภาพการทำงานที่ดีพอซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายของแรงงาน

สำหรับปัญหาการเล่นการพนันโดยเฉพาะการเล่นหวย โดยคิดเป็นร้อยละ 86.60 ของแรงงานทั้งหญิงและชายที่ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่ประสบปัญหาการเล่นการพนันได้ดินรองลงมาการแทงบอล และเล่นไพ่โดยคิดเป็นร้อยละ 6.61 โดยร้อยละ 43.89 ที่บอกว่าเพื่อเป็นการเลี่ยงโชค ผลการศึกษาการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เชวงศักดิ์ พลเยี่ยม (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการ(ซื้อ) เล่นหวยได้ดินของประชาชน : กรณีศึกษา อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยได้สรุปให้เห็นในภาพรวมว่า ประชาชน(ซื้อ) หวยได้ดินเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาไม่ผิดศีลธรรมโดยเล่นทุกเพศทุกวัย เพราะประชาชนเห็นว่ามีผลกำไรสูง ทั้งนี้เพราะประชาชนมีการศึกษาน้อย รายได้ต่ำ จึงมองไม่เห็นหนทางที่จะมีเงินได้จึงตั้งความหวังไว้กับการ(ซื้อ) เล่นหวยได้ดิน สำหรับปัญหานี้สินของแรงงาน ซึ่งสาเหตุของการเกิดหนี้เกิดจากความยากจนของครอบครัวทำให้แรงงานต้องหาเงินเพื่อส่งกลับบ้าน นอกจากนี้ยังมีการกู้ยืมเงินจากการฉีดยาหรือฉีดยาที่มีแอลกอฮอล์ และ ซึ่งจะเห็นว่าสภาพปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เพราะเงินที่ได้จากการทำงาน จะถูกนำไปใช้ในส่วนของผู้ที่ไม่ก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง กลับนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้เมื่อเล่นเสียแรงงานก็ต้องไปกู้หนี้

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการศึกษาจะแยกให้เห็นถึงสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ แต่ผู้ศึกษายังเห็นว่าการเชื่อมโยงปัญหาต่างๆ นี้ได้แสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตโดยรวมของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ว่าอยู่ในระดับที่ควรช่วยเหลือและได้รับการแก้ไขต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การจ้างแรงงานข้ามชาติถูกต้องตามกฎหมายและสามารถควบคุมได้ด้วย กฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับแรงงานไทย สามารถตรวจสอบได้ด้วยฐานข้อมูลแรงงานข้ามชาติที่ลงบันทึกไว้ และไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อความสงบเรียบร้อยในประเทศ ตลอดจนไม่เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ภาครัฐควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าวควรสร้างความสมดุลระหว่างการบังคับใช้ กฎหมายแก่แรงงานข้ามชาติและการให้ความคุ้มครองสิทธิแก่แรงงานข้ามชาติตามสมควร โดยยึดหลักความมั่นคงทางเศรษฐกิจความมั่นคงของชาติ และความมั่นคงของตัวแรงงานให้เกิดการผสมผสานกันอย่างเหมาะสม

2. สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าวควรตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติม เช่น คณะอนุกรรมการเพื่อดูแลด้านสิทธิมนุษยชนของแรงงานข้ามชาติ คณะอนุกรรมการด้านสาธารณสุข และปรับปรุงวิธีการทำงานของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยให้มีการรายงานผลต่อคณะอนุกรรมการอำนวยการ บริหารแรงงานข้ามชาติทั้งระบบและคณะอนุกรรมการอำนวยการและประสานงานด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการแก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติลงพื้นที่เข้าเมืองสามัญชาติทุกเดือน

3. ภาครัฐต้องจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งงบประมาณ บุคลากรเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ ที่เข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับ ภาคประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนอีกด้วย

4. กระทรวงสาธารณสุขควรร่วมกับภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรร งบประมาณในการให้บริการสาธารณสุข กำหนดทางเลือกในการให้การประกันสุขภาพ แก่แรงงานข้ามชาติที่

หลากหลายมากขึ้น พร้อมทั้งอาศัยความร่วมมือกับสถานพยาบาลเอกชนและคลินิก(อาสาสมัคร) ในการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพแรงงานข้ามชาติมากขึ้น

5. ควรให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีบทบาทในการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติตามกฎหมายแรงงานอย่างครบถ้วน เพิ่มจำนวนผู้ตรวจแรงงานและสอดส่องสถานประกอบการที่มีการว่าจ้างแรงงานข้ามชาติเป็นพิเศษ

6. ภาครัฐควรให้ความคุ้มครองแก่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงาน ควรติดตามดูแลว่าแรงงานข้ามชาติได้ทำงานตามที่ได้ตกลงกับบริษัทจัดหางาน หรือนายหน้าหรือไม่และควรมีบทลงโทษที่ชัดเจนกับนายหน้าที่ มีการหลอกลวงแรงงานข้ามชาติพร้อมกับให้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องแก่นายจ้างและแรงงานเพื่อป้องกันการโดนหลอกลวงจากนายหน้า

7. กรมการจัดหางานควรสร้างระบบฐานข้อมูลที่ดีและชัดเจนสำหรับแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาประเทศไทยโดยเร่งด่วน เพื่อใช้กำหนดเป้าหมายร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย กรมแรงงาน. (2532). คู่มือสวัสดิการในการทำงาน โครงการสถาบันความปลอดภัยในการทำงานส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ: กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. บรรณาธิการ. 2541ก. รายงานอพยพจากประเทศพม่าและผลกระทบต่อประเทศไทย. เอกสารสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “รายงานอพยพจากประเทศพม่า: ผลกระทบต่อประเทศไทยและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ” จัดโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. ณ ห้องอัมรินทร์โรงแรมเอสดีอเนียว. 12 มีนาคม.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. 2546. สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและพิจารณาทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตยา อาชวนิจกุล,ทริศ โคเอทท์ และนิน นิน ไพน. 2543. เรื่องเพศ อณามัยเจริญพันธุ์ และความรุนแรง: ประสบการณ์ชีวิตของ แรงงานอพยพจากประเทศพม่า.เอกสารวิชาการหมายเลข 248. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ. (2535). การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในวิธีการดำเนินงานวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์จำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: โครงการมหาวิทยาลัย โครงการน้ำพระทัยจากในหลวงเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- คณะกรรมการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ.
- ชมพูศักดิ์ พูลเกษ และ กุศล สุนทรธาดา. (2532). อาชีวนามัยและการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย ผลในด้านสุขภาพอนามัยและเศรษฐกิจ สังคม ของแรงงานสตรีย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในโรงงานสิ่งทอ. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- เชวงศักดิ์ พลเยี่ยม. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อ(ซื้อ)เล่นหวยใต้ดินของประชาชน: กรณีศึกษาอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธีรพงษ์ ฐิธิปาณิก. (2546). แรงงานต่างด้าวอาชีพประมงทะเล อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี: กรณีศึกษา กลุ่มแรงงานในภาคอุตสาหกรรม. ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บุญธรรม ราชรักษ์. (2548). การคลังว่าด้วยการกระจายความเป็นธรรม (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พิชิต ธารธณคุณ, “ภาวะการจ้างงาน รูปแบบการได้มาและผลกระทบจากการใช้แรงงานต่างชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี”, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา , 2544.
- รัตติยา สุกจิตกุลชัย. (2545). คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานปฏิบัติในโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษา บริษัท ไทยคิควา อินดัสทรี จำกัด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภา ศรีสวัสดิ์. (2550). สภาพปัญหาในการดำรงชีวิตในสถานประกอบการแห่งหนึ่ง ย่านบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. 2544ก. นโยบายแรงงานต่างด้าวและแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นปี 2544 กับแนวทางระยะยาว. รายงานการวิจัยของศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ ยอดแก้ว. (2543). ชีวิตทางเศรษฐกิจของแรงงานที่ได้รับอัตราค่าแรงขั้นต่ำ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริย์พร พันพื้ง. (2548). คนรับใช้ในบ้าน: แรงงานอพยพจากพม่ามาไทย. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว.(2554). ข้อมูลสถิติแรงงานต่างด้าว ประจำเดือนพฤษภาคม 2554. ค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2554, จาก <http://wp.doe.go.th/node/207>

เอกนันต์ เกตุยั้งยืนวงศ์. (2532). ปัญหาในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท แสตนด์การ์ดฟิลเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อภิชัย พันธเสน. (2540). วิกฤตการณ์ความยากจน และทางออก. วชิรเศรษฐ์, 9(4), 158-159.

ภาคผนวก

แบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามเรื่อง “สภาพสังคมและเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่” จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประกอบการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจากท่าน โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ท่านเลือกตอบและเติมข้อความในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสภาพทางสังคม

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ

☐ 1) 20 – 25 ปี	☐ 2) 26 – 30 ปี
☐ 3) 31 – 35 ปี	☐ 4) 36 – 40 ปี
☐ 5) 40 ปีขึ้นไป	
3. จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา

☐ 1) ไม่ได้รับการศึกษา	
☐ 2) 1-4 ปี	☐ 3) 5-8 ปี
☐ 4) 9-10ปี	☐ 5) 10 ปีขึ้นไป
4. สถานภาพ

☐ 1) โสด	☐ 2) สมรส
☐ 3) หย่าร้าง/แยกกันอยู่	☐ 4) เป็นหม้าย
5. สัญชาติ

☐ 1) พม่า	☐ 2) ไทยใหญ่	☐ 3) ทวาย	☐ 4) กระเหรี่ยง
☐ 5) ยะไข่	☐ 6) มอญ	☐ 7) ลาว	☐ 8) กัมพูชา
☐ 9) จีน	☐ 10) ไทยลื้อ	☐ 11) ลั้ว	☐ 12) ลาหู่

6. ศาสนา

- ☐ 1) พุทธ ☐ 2) คริสต์
☐ 3) อิสลาม ☐ 4) ศิหรือเจ้าป่าเจ้าเขา

7. ความสามารถพิเศษ

- ☐ 1) ไม่มี ☐ 2) งานไม้ ☐ 3) งานคอนกรีต
☐ 4) งานปูนก่อ ☐ 5) งานฉาบ ☐ 6) งานเหล็ก

8. ความสามารถในการสื่อสารทางด้านภาษาไทย

- การพูด ☐ 1) ได้คล่อง ☐ 2) ได้บ้าง ☐ 3) ไม่ได้เลย
- การอ่านและการเขียน ☐ 1) ได้คล่อง ☐ 2) ได้บ้าง ☐ 3) ไม่ได้เลย

9. ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัว

1. จำนวนบุตร

- ☐ 1) ไม่มีบุตร ☐ 2) 1คน ☐ 3) 2คน
☐ 4) 3คน ☐ 5) 4คน ☐ 6) มากกว่า 5 คน

2. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

- ☐ 1) ต่ำกว่า 6,000 บาท ☐ 2) 6,001 - 7,500 บาท
☐ 3) 7,501 - 9,000 บาท ☐ 4) 9,000 บาทขึ้นไป

3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

- ☐ 1) ต่ำกว่า 3,000 บาท ☐ 2) 3,001-5,000 บาท ☐ 3) มากกว่า 5,000

4. สภาพการเงินของครอบครัว

- ☐ 1) เป็นหนี้สิน.....บาท
☐ 2) ไม่เป็นหนี้สิน แต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ
☐ 3) พอมีเงินเหลือเก็บสะสมบ้าง.....บาท/เดือน/ปี

5. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

- ☐ 1) ผูกพันรักใคร่ ปองดอง
☐ 2) ทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เป็นประจำ
☐ 3) ครอบครัวแตกแยก

10. ลักษณะของที่พักอาศัย

- ☐ 1) บ้านของนายจ้าง
- ☐ 2) บ้านพักคนงานที่นายจ้างจัดไว้ให้
- ☐ 3) บ้านเช่า/ห้องเช่าส่วนตัว
- ☐ 4) อาศัยคนอื่นอยู่ (ฟรี)
- ☐ 5) เป็นเพิงที่สร้างขึ้นและนำไม้อัดและสังกะสีเก่าๆมาทำเป็นห้อง

11. สภาพการอยู่อาศัยในด้านความหนาแน่น

- ☐ 1) อยู่คนเดียว ☐ 2) อยู่รวมกันหลายคน ☐ 3) อยู่เฉพาะสามีภรรยา

12. อาหาร

- ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ

13. การหาซื้ออาหาร

- ☐ 1) ออกไปซื้อตามตลาดที่อยู่ใกล้กับที่พัก
- ☐ 2) นายจ้างจะเป็นคนจัดการหาซื้อมาให้
- ☐ 3) มีรถเร่เข้ามาขายในที่พัก

14. เสื้อผ้า

- ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ

15. สภาวะการเจ็บป่วย

- ☐ 1) ไม่มี
- ☐ 2) มีโรคประจำตัว..... ☐ 3) โรคผิวหนัง
- ☐ 4) อาหารเป็นพิษ ☐ 5) โรคท้องร่วง
- ☐ 6) การเจ็บป่วยทางจิต
- ☐ 6.1) ซึมเศร้า
- ☐ 6.2) วิตกกังวล
- ☐ 6.3) ความกลัวต่างๆ

16. เมื่อท่านไม่สบายหรือเจ็บป่วย ท่านทำอย่างไร

- ☐ 1) หยุดงาน ☐ 2) นายจ้างหายามาให้
- ☐ 3) ไปหาหมอตามโรงพยาบาล ☐ 4) ไปหาหมอที่คลินิก
- ☐ 5) ซื้อยาตามร้านขายยามากิน ☐ 6) รักษาแบบวิธีพื้นบ้าน
- ☐ 7) ไม่ได้ไปรักษาที่ไหนเลย

17. ใครเป็นคนให้ความช่วยเหลือท่านเมื่อเจ็บป่วยหรือไม่สบาย

- ☐ 1) เพื่อนที่ทำงานด้วยกัน ☐ 2)ญาติที่เดินทางมาทำงานด้วยกัน
☐ 3) นายจ้าง ☐ 4)สามี/ภรรยา ☐ 5) ไม่มีใคร

18. สาธารณูปโภคที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

- ไฟฟ้า ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ
- น้ำดื่มและน้ำใช้ ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ
- การคมนาคม ☐ 1) ถนนคอนกรีต ☐ 2) ถนนลาดยาง
☐ 3) ถนนลูกรัง

19. อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย

- ☐ 1) โทรทัศน์ ☐ 2) พัดลม ☐ 3) เตารีดไฟฟ้า
☐ 4) หม้อหุงข้าว ☐ 5) กระตะไฟฟ้า ☐ 6) เตาแก๊ส
☐ 7) ตู้เย็น ☐ 8) เทป/วิทยุ ☐ 9) เครื่องเล่นดีวีดี
☐ 10) กาต้มน้ำไฟฟ้า

20. กิจกรรมการพักผ่อนหลังเลิกงานหรือวันหยุด

- ☐ 1) ดูทีวี ☐ 2) ออกกำลังกาย
☐ 3) ฟังเพลง/ร้องเพลง ☐ 4) ชมภาพยนตร์
☐ 5) การพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน ญาติพี่น้อง ☐ 6) ไม่มีเลย

ตอนที่ 2 ด้านเศรษฐกิจ

1. ลักษณะการจ้างงาน

- ☐ 1) เป็นลูกจ้างประจำ ☐ 2) เป็นลูกจ้างรายวัน

2. รายได้

1. ค่าจ้าง.....บาท/วัน/สัปดาห์/เดือน

2. รายได้อื่นๆนอกเหนือจากการทำงานปกติ

- ☐ 1) มี (ระบุ)..... ☐ 2) ไม่มี

3. สัญญาการจ้าง

- ☐ 1) ตกลงด้วยวาจา ☐ 2) เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

4. จำนวนชั่วโมงการทำงาน

- ☐ 1) 9 ชั่วโมง/วัน ตั้งแต่.....และเลิก.....
- ☐ 2) 10 ชั่วโมง/วัน ตั้งแต่.....และเลิก.....
- ☐ 3) 11 ชั่วโมง/วัน ตั้งแต่.....และเลิก.....
- ☐ 4) 12 ชั่วโมงขึ้นไป/วัน ตั้งแต่.....และเลิก.....

5. วันหยุด

- ในแต่ละสัปดาห์ ☐ 1) มี 1 วัน/สัปดาห์
☐ 2) ไม่มี
- ในแต่ละเดือน ☐ 3) มี 1 วัน/เดือน
☐ 4) ไม่มี

6. ความสัมพันธ์ในการทำงาน

- ☐ 1) มีความพึงพอใจที่ดีต่อกัน ☐ 2) มีความเข้าใจกันดีกับกลุ่มเพื่อนร่วมงาน
- ☐ 3) มีการร่วมมือกันในการทำงาน ☐ 4) คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ☐ 5) ให้อภัยซึ่งกันและกัน ☐ 6) แบ่งปันกัน
- ☐ 7) มีความขัดแย้งกัน ☐ 8) ไม่ชอบเพื่อนที่ทำร่วมงาน
- ☐ 9) ไม่ร่วมมือกัน ☐ 10) ไม่ช่วยเหลือกัน
- ☐ 11) ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนไม่สนใจกัน ☐ 12) มีการกลั่นแกล้งกัน

7. สวัสดิการจากนายจ้าง

- ☐ 1) อาหาร ☐ 2) เสื้อผ้า
- ☐ 3) ค่ารักษาพยาบาล ☐ 4) ค่าเดินทางในการไปทำงาน
- ☐ 5) ที่พักอาศัย ☐ 6) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับของใช้ส่วนตัวต่างๆ
- ☐ 7) ไม่มีให้อะไรเลย

8. ค่าใช้จ่าย

- ค่าอาหาร.....บาท/วัน/สัปดาห์/เดือน
- ค่าที่พัก.....บาท/เดือน

9. การออม

- ☐ 1) มีบาท/เดือน/ปี
- ☐ 2) ไม่มี

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าว

1. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศบริเวณที่พัก

☐ 1) กลิ่นเหม็น	☐ 2) น้ำเน่าเสีย	☐ 3) เสียงดัง
☐ 4) อากาศไม่ถ่ายเท	☐ 5) แออัด	☐ 6) อากาศร้อนอบอ้าว
☐ 7) เจ็บสงบ	☐ 8) ลมพัดผ่านสบาย	
2. การทะเลาะวิวาท/ชกต่อย

☐ 1) มี บ่อยครั้ง	☐ 2) มี นานๆทีจะมีครั้ง	☐ 3) ไม่มีเลย
--	--	--------------------------------------
3. สาเหตุปัญหาการทะเลาะวิวาท

☐ 1) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนขาดสติ
☐ 2) ความขัดแย้งในเรื่องของการทำงาน
☐ 3) การเล่นการพนัน
☐ 4) เรื่องผู้หญิง
4. การดื่มแอลกอฮอล์

☐ 1) มี บ่อยครั้ง
☐ 2) มี นานๆครั้ง
☐ 3) ไม่มีเลย
5. สาเหตุของการดื่มแอลกอฮอล์

☐ 1) เพื่อนชวน	☐ 2) เป็นการสังสรรค์
☐ 3) เพื่อความสนุกสนาน	☐ 4) เพื่อคลายความเครียด
☐ 5) เพื่อคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน	☐ 6) เพื่อคลายความเสียใจ
☐ 7) แก้เซ็ง	
6. เล่นการพนัน

☐ 1) ไม่มีเลย	
☐ 2) การเล่นไพ่	☐ 3) การเล่นไฮโล
☐ 4) การแทงบอล	☐ 5) การแทงหวย
7. สาเหตุการเล่นการพนัน

☐ 1) มีเวลาว่างหลังเลิกงานหรือวันหยุด	☐ 2) เพื่อความตื่นเต้น
☐ 3) เพื่อเป็นการเสี่ยงดวง	☐ 4) เป็นการหารายได้
☐ 5) เพื่อสร้างความสนุกสนาน	☐ 6) การสร้างสังคมกับเพื่อน

8. สภาพแวดล้อมในการทำงาน

☐ 1) ความเปียกชื้นจากน้ำฝน	☐ 2) ฝุ่นละออง
☐ 3) เสียงดัง	☐ 4) ความอบอ้าว
☐ 5) ความอับชื้น	☐ 6) ความร้อน

ปัญหาด้านสุขภาพจากการทำงาน

☐ 1) ปวดเมื่อยตามร่างกาย	☐ 2) ปวดหลัง
☐ 3) ปวดหัว	☐ 4) ปวดคอ
☐ 5) กล้ามเนื้ออักเสบ	☐ 6) อุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงาน

9. อันตรายจากการทำงาน

☐ 1) ของมีคมบาด	☐ 2) ตะปูตำ
☐ 3) จากการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักร	☐ 4) จากการใช้เครื่องเจาะเสาเข็ม
☐ 5) จากการยกหรือขนย้ายวัสดุอุปกรณ์	☐ 6) จากการนั่งร้านและค้ำยัน

10. หนี้สิน

- ☐ 1) ไม่มี
- ☐ 2) มีบาท

11. สาเหตุของการเกิดหนี้

☐ 1) ความยากจนทางครอบครัว	☐ 2) ต้องการมีมือถือ
☐ 3) ต้องการมีสร้อยทอง	☐ 4) เล่นการพนัน
☐ 5) ชอบไปเที่ยวตามสถานบันเทิงยามดึก	☐ 6) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

